

ВВГВЖ

Орлиної ради

ч. 124

квітень - червень

2000

Вогонь Орлиної Ради

1

ДОРОГІ БРАТЧИКИ Й СЕСТРИЧКИ!

В першу чергу хочу повідомити Вас, що в днях 10 – 12. XI. 2000 відбудуться в Києві 14-ті Збори Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО). У рямках тих Зборів матиме місце теж Велика Рада Орлиного Круга. В Раді повинні взяти участь усі новацькі виховники/-ці зі ступенем гніздового/-ї. Пора нам уже тепер почати підготовлятися до Великої Ради. Потрібно призадуматися, кому хочемо повірити Провід Орлиного Круга на наступних три роки. Які постанови треба винести для майбутнього добра нашого, новацького Уладу? Над тими й іншими питаннями нам треба думати, обговорювати їх з іншими, формувати пропонувані резолюції, щоб Велика Рада пройшла справно й корисно для нашого славного УПН!

На дальших сторінках цього числа „Вогню Орлиної Ради“ знайдете звіт із табору „Княжі дзвони“, виготовлений його коменданткою, Сірою Орлицею Олею Свідзинською. Розгляньте його уважно. Той звіт – то знаменитий взірць, як треба писати звіти з новацьких таборів і Рад Орлиного Вогню. Всі потенційні коменданти повинні взяти його собі до серця. Зверніть увагу теж на характеристику табору в тому звіті та пороблені там рекомендації. Це повинно дати нам багато до роздумування!

Щиро вітаю Вас:

СКОБ!

Сідні Орли Орлиця

ДОКУМЕНТИ НАШИХ ДНІВ

Звіт

з гніздового табору УПН «Княжі дзвони»,
що відбувся від 17 до 28 липня
в с. Підгірцях Бродівського р-ну Львівської обл.

I. Організація

1. Керівництво табору

1) старшина:

комендантка С. О. Ольга Свідзинська
лікарка сес. Маргарита Жуйкова
духівник брат Августин Векляк, ЧСВВ
капелян о. Тимотей Косяк, ЧСВВ

2) булава:

бунчужна сес. Наталка Снурнікова
писарка сес. Катерина Свідзинська
інтендантка сес. Оксана Бас

2. Ланка інструкторів

1) виховниці:

С. О. Мар'яна Кручок
сес. Уляна Фетісова
сес. Христина Воробій
сес. Параскева Трофим'як

2) інструктори:

бр. Станіслав Смолянінов
сес. Анна Щербакова

3. Допоміжний персонал

кухарі п. Марія з Пліснеська та п. Галина Юрків
пл. прих. Наталя Чмелик
пл. прих. Оріся Слободян

4. Чисельний стан табору

а) провід — 7 осіб
б) інструктори — 6 осіб
в) допоміжний персонал — 4 особи
г) учасники — 27 осіб
разом 44 особи

5. Стан учасниць за ступенями (до табору)

а) прихильниці 8 осіб
б) новачки 19 осіб

6. Чисельний стан роїв

річ ч. 1 «Любечанки» — 9 осіб
річ ч. 2 «Троянди княжого саду» — 7 осіб
річ ч. 3 «Срібна гривна» — 11 осіб

7. Кількість учасниць за осередками

Луцьк — 2 особи
Львів — 24 особи
Соснівка — 1 особа

8. Список учасниць додається.

II. Праця

1. Рамовий порядок дня

- 7:00 — 7:05 вставання
- 7:05 — 7:20 руханка
- 7:20 — 8:00 вмивання, порядкування, поїзд чистоти
- 8:00 — 9:00 Служба Божа
- 9:00 — 9:15 молитва, піднесення прапорів, наказ
- 9:15 — 10:00 сніданок
- 10:00 — 11:00 заняття роями
- 11:00 — 13:00 історичний ігровий комплекс
- 13:00 — 15:00 обід, пообідній відпочинок
- 15:00 — 16:00 вмілості, ланка 1
- 16:00 — 17:00 ігри
- 17:00 — 18:00 вмілості, ланка 2
- 18:00 — 19:00 духовні бесіди (година брата Августина)
- 19:00 — 19:30 вечеря
- 19:30 — 20:00 знесення прапорів
- 20:00 — 20:30 підготовка до вогника
- 20:30 — 21:30 вогник
- 21:30 — 22:00 підготовка до сну
- 22:00 — 7:00 нічна тиша

2. План праці

- ройові заняття 8 / 8 год
- ланкові заняття 18 / 18 год
- історичний ігровий комплекс 7 / 10,5 год
- духовні бесіди 5 / 7,5 год
- прогулянки 3 / 5 год
- вогники 5 / 5 год
- теренові ігри 2 / 4,5 год
- змаги 1 / 1,5 год
- Служби Божі (будні) 9 / 9 год
- Служби Божі (неділі) 2 / 4 год
- інші богослуження (шлюб) 1 / 2 год
- ігри 10 / 10 год

3. Вмілості:

- «Золоторукий» — 9 осіб; склаало 8 осіб
- «Соловейко» — 10 осіб; склаало 8 осіб
- «Санітар» — 13 осіб; склаало 11 осіб
- «Лісовик» — 7 осіб; склаало 5 осіб

4. Склали

- а) заяву вступу 6 осіб (+1 — брат Августин)
- б) історичний ігровий комплекс «Боярівна-1» 20 осіб

5. Сходини з проводом та ланкою інструкторів: 9 по 1,5 год. Питання: планування на наступний день; точкування; санітарний та гігієнічний стан табору; господарські проблеми; підсумки табору.

III. Господарка / фінанси

1 Джерела фінансування

Грошові надходження

а) внески з учасниць та допоміжного персоналу по 40 грн. (знижки для родин, які висилають двох дітей на табір, — 50% та для дитини з малозабезпеченої сім'ї — 10 грн.).

Разом внесків з учасниць 945 грн

б) добровільний внесок членів проводу та інструкторів — 62 грн.

Спонсорська допомога

а) спонсорська допомога генерального директора Львівобленерго п. Ярослава Шпака 60 грн. готівкою + цукор 50 кг. та газ 1 балон.

б) допомога харчами від батьків на суму 120 грн.

в) дозвіл на безкоштовну оренду приміщення від п. Василя Паламаря

г) допомога харчами від монастиря оо. Василіян та місцевого населення на суму 20 грн.

г) надання автобуса для переїзду на табір і з табору від провінційного економа оо. Василіяна о. Володимира Вірсти, ЧСВВ.

д) надання телефона у постійне користування від ігумена Підгорецького монастиря о. Степана Романика, ЧСВВ.

Разом грошових надходжень готівкою: 1067 грн.

2. Статті витрат

Харчі 554 грн.

Дрібний виряд 94 грн.

Аптечка 68 грн

Оплата автобуса 20 грн.

Оплата за працю допоміжному персоналу 20 грн.

Фотографії та фотоплівка 61 грн.

Транспортні витрати під час підготовки табору 50 грн.

Виготовлення відзнак 90 грн.

Бібліотечка 20 грн.

Ксерокопії 10 грн.

Разом: 987 грн.

3. Стан на кінець табору:

Внески двох новачок, які не прибули на табір, — 80 грн. Доля коштів: в разі погодження з батьками пропонується використати для купівлі виряду на майбутні табори (посуд).

4. Книговедення:

а) книга коменданта та щоденник

б) книга наказів

в) медична книга — медичні картки учасниць

г) книга зголошень

5. Інвентар

виварки 2

кастрюлі 3

відра емальовані 3

відра алюмінієві 2

відра пласмасові 3

пательня 1

миски 3

лопата 1

сокира 1

пилка 1

рубанок 1

цера 10 м

линва 25 м

дрібний посуд та кухонне приладдя

матраси великі з монастиря св. Онуфрія (Львів) 6 шт.

матраси малі з монастиря в Підгірцях 7 шт.

матраси малі з монастирського складу в Брюховичах 20 шт.

матраси від п. Василя Паламаря 3 шт.

Частина виряду — комендантки, частина — батьків (п. Ліди Чир та сес. Оксани Бас). Частина позичено у господаря хати п. Василя Паламаря та в монастирі. Все повернуто з табору власникам.

6. Бібліотека

Новий Завіт

Т. Самотулка. Історія України в іграх, ч. 2

Висоцький С. О. Про що розповіли давні стіни (2 прим.)

Мозаїки та фрески Софії Київської

Ричка. За літописним рядком

А. Лотоцький. Княжа слава

Ю. Винничук. Легенди Львова

М. Небелюк. Анна Ярославна

О. Луговий. Визначне жіноцтво України

о. М. Ваврик. Перша хрестителька України

О. Мацюк. Замки і фортеці Західної України

Д. Чобіт. Підгірці

М. Костомаров. Галерея портретів
 М. Котляр. Полководці давньої Русі
 Книжки з майстрування, серія «От простого к сложному»
 Т. Нілова. Игры с цифрами и числами
 Розвивайте розум дітей
 Правильник УПН
 Н. Кулинич. Як переводити новацькі табори
 Книжечка жовтодзюба (3 прим.)
 Збірник ігор для новаків (рукопис)
 Шкільний співаник
 Н. Кулинич. Новацький співаник
 Співаник «У мандри»
 З невичерпної криниці (казки)
 Чарівне кресало (казки)
 Казки народів Іспанії
 Ф. Мамчур. Довідник з фітотерапії
 Посібник зв'язкового

7. Санітарно-здоровний стан табору і учасниць

Матраси. Медичний огляд новачок проведено в перший день табору. В матрасах, що були отримані в Брюховичах, в перший же день під час розтаборення виявлено воші. Після довгої наради матраси ізольовано з табору та використувано для простелення стежок до джерела та через болото. Всі інші матраси перед використанням ретельно перевірялися. Педикульозу у дітей не було. Спали на підлозі на матрасах: на першому поверсі — на великих, на другому — на малих. Один рій користувався диваном господаря та килимом на підлозі.

Лятрини. Табір користувався сільським туалетом, що знаходився відразу за хатою. Через те, що деякі учасниці боялися туди ходити, терен навколо туалету доводилося щодня прибирати та змивати водою. Згодом стежку навколо туалету присипано піском, золою та гравієм, а сам туалет двічі оброблено «Білизною».

Вода. Для приготування їжі користувалися водою з чудотворного джерела в монастирі, а для технічних цілей (вмивання, миття посуду та ін.) брали воду з криниці коло хати, де вода протікала дуже повільно.

Миття посуду. Посуд мив черговий рій на чолі з сестричкою, послуговуючись миючим засобом «Silver», після чого ретельно полокали весь посуд у проточній воді в джерелі коло каплички.

Зберігання продуктів. Свіже молоко, а також сметану, сир і масло зберігали в криниці в кастрюлях. Температура води була настільки низькою, що масло, щойно вийняте з криниці, туго кралялось ножем. Всі інші харчі (крупки, печиво, хліб, овочі) зберігали в хаті.

Сміття. В саду за кухнею влаштовано ями на злив. Всі харчові відпадки діти відносили в монастир, де годували свиней. Залізні банки викинено на сміттєву купу, яку вказав господар.

Миття. Доступної водоюми близько від місця таборування не було, тому купелі на таборі не проводили. В середині табору (21-23.07.) користувалися монастирським душем. Ввечері гріли воду для миття (нерегулярно).

Захворювання. Основне і найпоширеніше захворювання — застій шлунка через переїдання. В цьому випадку робили масаж живота і садили на легку дієту. Одна новачка на восьмий день табору мала важку форму акліматизації, її відправлено додому; 26.07. інша новачка мала температурну реакцію на різке переохолодження (39,8), її також відправили додому. Травм не було, окрім одного випадку падіння з качелі, яке обійшлося без подряпини (див. точку про безпеку). Легкі подряпини оперативно обробляли санітарки під керівництвом сес. Маргарити Жуйкової.

8. Безпека

Приміщення. Новачки мешкали у двоповерховому будинку. На другий поверх вели залізні гвинтові сходи, з яких можна було легко впасти. Одного разу комендантка послизнула і мало не впала. Серед дітей випадків не було. На другому поверсі коло сходів була площа підлоги, де жив бр. Станіслав і куди новачкам було заборонено заходити. Цю заборону вони постійно порушували, тому потрібно було постійно пильнувати, щоб ніхто не впав звідти на сходи.

Перші три дні кухня знаходилася в хаті на першому поверсі. Через витік газу під час користування плиткою була небезпека отруєння чи вибуху, тому плитку винесли на вулицю і примістили на ганку старої хати. Нікого з дітей до кухні не підпускали. Згодом о. Тимотей лагодив плитку, але це дало малий результат, бо витік газу не припинився.

Качеля. Одного дня після Служби Божої о. Тимотей, не порадившись ні з ким з проводу, запропонував дітям влаштувати качелю. Оскільки пропозиція вже прозвучала, довелося погодитись з

певними застереженнями щодо безпеки. Качеля була зроблена, і новачки гоїдалися у вільний час під наглядом бр. Станіслава та двох сестричок. Це тривало півдня, поки одна новачка не вирішила порушити встановлені норми безпеки і впала. Падіння було напрочуд вдалим, на місці найбільшого удару не було навіть синця, хоч було надто багато криків і стогону. Знайомий господині, яка в цей час перебувала в таборі, лікар золочівської швидкої допомоги, оглянув новачку і не виявив жодних пошкоджень. Після цього качелю зняли, про що повідомили о. Тимотея. Новачки сприйняли це без нарікань.

Змії. З огляду на дуже вологий ґрунт, коло монастиря водиться багато вужів. Одного ранку сестрички, ідучи по воду, знайшли тіло змії просто на монастирській дорозі. Змію відкинено в кущі, хоч у замішанні так і не встановили, вуж це був чи гадюка. Зміїної сироватки в аптечці, на жаль, не було, тому слід було стереттисся. На випадок укусів у нас був лише телефон і монастирська машина. Проте ніяких випадків не було. По різних заростях діти не лазили через велику кількість кропиви.

Джерело. Раніше вода з джерела творила досить глибокий ставок, який цього року через зсув ґрунту було спущено. На дні залишилась велика грузька калабаня, яка зовсім не приваблювала новачок. Натомість їм подобалося посидіти на перилах коло джерела або пообливатися водою. Одного разу, 26.07., після збирання дров до польової кухні, розпарені дівчата пообливалися так, що одна новачка мала високу температуру, про що згадано в попередній точці.

9. Харчування, кухня

Харчування триразове, дуже поживне. Постійно давали вітаміни (салати, багато овочів, яблука, компоти). Інтендантка сес. Оксана Бас дуже пильно стежила за тим, щоб діти не були голодні. Всі після табору поправились.

Для користування отримали від господаря газову плитку на дві комфорки. За 9 днів використали 1,5 балони через постійний витік газу, тому на останні три дні збудували польову кухню коло табору. Двічі користувалися монастирською кухнею. Персонал кухні склався з інтендантки сес. Оксани Бас, якій допомагала п. Марія з Плісеська, юначки Наталка і Орися, вільні від роботи сестрички, а також в останні дні четверо дівчат з Марійської дружини церкви св. Онуфрія. Коло польової кухні працювали всі, новачки дуже активно носили дрова, а провід варив їсти. Заради цього задоволення було відмінено історичний ігровий комплекс.

IV. Завваги комендантки табору

Думаю, слід почати з питань господарки і безпеки, які докладно обговорювалися вище. На таборовій кухні самовіддано працювала сес. Оксана Бас, за що їй належить велика подяка від усього таборового проводу та учасників. Харчування на таборі було чудове, діти з задоволенням їли навіть вівсянку кашу, робили замовлення на страви і просили не варити того чи іншого. Всі їхні забаганки виконувалися. Оскільки була можливість зберігати напої, часто дітям пропонували на вибір какао, чай чи квасне молоко. Все їли без обмежень, у випадки викидали переважно перші страви або те, що вже не могли доїсти. Майже всіми заввагами батьків про проблемних їдців ми зігнорували.

Хоча інтендантка не заощаджувала на харчах, залишилося багато круп, макаронів, чаю та іншого. Залишки ми роздали всім, хто спомагав табір: заплатили за роботу п. Марії, її сусідці віддячилися за молоко, яке вона давала задурно, частину харчів залишили в монастирі в Підгірцях, частину передали монастиреві св. Онуфрія у Львові. Певну частку розподілили між членами проводу, які мали далеко їхати (наші кримські гості Станіслав та Анна).

В перші два дні відчувався брак виряду; не вдавалося придбати у населення картоплю та городину, за якими треба було їхати в Золочів на базар. Місцеві люди заявили, що у них «не вирощують». Згодом всі ці проблеми розв'язалися. Дістати газ допоміг п. Ярослав Шпак, директор Львівобленерго, через районну енергетичну службу в Бродях та її начальника п. Ярослава Білінського. Батьки підвезли зі Львова дрібний виряд та посуд, яких бракувало, багато допомогла п. Ліда Чир. Вдаалося домовитись з п. Марією про допомогу на кухні. Корисну допомогу, особливо в перші дні, надавали працівниці монастирської кухні. Багато з цих проблем не виникло б, якби була змога попрацювати для підготовки табору два-три дні на місці.

Провінційний економ о. Володимир Вірста дуже приклався до організації нашого табору, йому ми зобов'язані буквально за все: за вибір такого чудового місця — яких сто метрів від давнього Плісеського городища; за сприяння монахів Благовіщенського монастиря в Підгірцях, а також за підтримку місцевого населення; за домовленість про безкоштовну оренду хати у місцевого господаря п. Василя Паламаря; за надання транспорту майже безкоштовно, за надання матрасів.

З останніми мали досить клопоту. Ті 20 матрасів, які нам видали в Брюховичах на монастирському складі, очевидно, прожили довге життя і використовувалися ще тоді, коли в теперішньому монастирі була лікарня. Так чи інакше, я вдячна новачці Мар'яні Юрків, яка

зголосилася тріпати матраси і помітила комаху. Дитина з абсолютним знанням справи дослідила знахідку і негайно зголосила проводу. На щастя, ми швидко вийшли з положення і поклали дітей спати на чистих матрасах, не використавши жоден заражений.

Оскільки така проблема існує чи принаймні може виникнути на інших новацьких таборах, потрібно подати виховникам до відома всі можливі і доступні засоби боротьби з вошами в матрасах і в головах. Думаю, така інформація не зашкодить і юнацьким виховникам. Крім того, на цьому слід наголосити на відповідних передтаборних дошколах, бо багато у нас в Пласті виховників, які не знають, як та воша виглядає, не те що як з нею боротися. Профілактичний огляд слід робити на початку і в кінці табору, чим переважно нехтують через завантаженість програми. Навіть у випадку, якщо хтось із дітей заразився на таборі, що, на жаль, трапляється, краще повідомити батьків, щоб вони негайно вжили відповідних засобів, а не лишати на «якось буде», щоб не виявилось потім вдома чи в школі, що вплине, між іншим, і на престиж організації (в школі завжди під час медогляду питають дітей, хто і де був влітку, тому нікому непотрібно, щоб санстанція вносила пластові табори у перелік розсадників педикульозу). Це дуже важлива тема, тому присвячую їй тут стільки місця.

Ігровий комплекс

Це була перша в Україні спроба розробити повноцінний ігровий комплекс для дівчат. Не скажу, що спроба ця була цілком вдаюю, бо часу для підготовки виявилось замало. За основу взято ігровий комплекс «Отрок» Старого Орла Теодосія Самотулки. Загальна легенда — проща по Україні. Починаючи від найдавніших часів, Боярівни мандрують по через рідну землю і тут чи там зустрічають щораз більше сліду Христової віри: спочатку довідуються про неї з вуст св. Андрія, потім плывуть з князем Аскольдом до Царгороду і навчаються правди віри у Візантії. Згодом подорожують разом з княгинею Ольгою, шукають скарбів з монастиря, що його заклала місцева княжна Олена Всеволодівна. Багата історичними подіями місцевість лише сприяє втягненню в легенду. Неповдалі проводяться розкопки, мандруючи Плісеським городищем, діти можуть власноруч назбирати безліч цікавих археологічних знахідок, які лежать на купках землі, вириті кротами. Чудово вдалася інсценізація зі св. Андрієм Первозваним, бо сес. Катруся, яка погодилася на цю складну роль, використовувала у розмові з боярівнами всі набуті в Львівській Богословській Академії знання з богослов'я і грецької мови. Вдалася і теренівка в Підгорецькому замку «Княжі скарби», в якій брали участь батьки разом з новачками. Звичайно, якби мати більше часу, багато що можна було б підготувати набагато краще.

Було намагання відтворити відповідний одяг для провідниці ігрового комплексу — своєрідний княжий стрій. Він складався з довгої білої сорочки, підперезаної крайкою. Рукави перемотувалися бісеровими браслетами чи намистами, на ший вдягався гердан. Доводилося ходити босою, бо жодного відповідного «княжого» взуття не було (зрештою, я й не дуже уявляю собі, як би воно мало виглядати). Очевидно, такий стрій потрібно доповнити іншими елементами жіночого одягу тих часів — кафтан, плащ на хутрі, різноманітні прикраси.

У переведенні комплексу багато допомагав брат Августин цікавими розповідями на вогниках про св. Володимира і про св. Ольгу. Дуже вдало, що на період табору припадали якраз свята цих українських князів. Та, на превеликий жаль, ще дуже багато історичних подій залишилося поза нашою увагою. Неможливо було за 10 днів охопити цілу історію Княжої України, навіть якщо мати заняття з ігрового комплексу щоденно. Тому ми зупинилися лише на першій частині — історії Київської держави, лишаючи на майбутнє Галицько-Волинське князівство. Багато часу займають ради про Закон Боярівен, які є дуже обширні і необхідні через те, що всі діти не є достатньо підготовані. Лише чотири новачки були раніше на таборах, решта пластуєть перший рік, тож поняття про Новацький Закон не має ніхто.

Багато питань залишилися нез'ясованими і потребують ширшого обговорення в колі новацьких виховників, а також істориків і психологів. Давати чи не давати дівчатам у руки зброю? Як згадувати про Святослава Завойовника? Чи переводити теренівки з «боями»? Дуже гостро на таборі відчувається брак відповідних пісень про княжі часи. Журливі пісні про Україну не пасують хоч би й через те, що дівчата виховуються на рідній землі, за якою не мають чого тужити. Так само не підходять і воявничі пісні, які подаються в «Отроці». Очевидно, потрібно прикласти багато зусиль для того, щоб створити дитячий пісенний репертуар для такого ігрового комплексу.

Нерозв'язаним лишилось і питання назовництва інших виховниць, які беруть участь у ігровому комплексі: якщо учасниці — боярівни, а провідниця — князівна, то як мають називатися її помічниці? Княжі дівчата? Ключниці? Боярські панночки? Незрозуміло.

Також бракує спеціально допасованих ігор. Тихих ігор, ломиголовок, ігор Кіма з репродукціями церков і фресок є безліч, натомість відповідних рухових ігор для дівчат надзвичайно мало.

Отже, проблем ще багато, але початок є. Є загальна концепція дівочого ігрового комплексу для семи-восьмирічних дівчат.

Релігійне виховання

Велику роль у переведенні програми за легендою прощі по Україні відіграло саме перебування в монастирі, по суті, далеко від цивілізованого населення, в сільських умовах. Дівчата щодня брали участь у Службі Божій, що більшості з виховників видається цілком неймовірним. Щоденна Служба Божа була коротка, діти мали змогу сидіти і, що дуже важливо, користуватися молитовниками. Моїм задумом було дати їм можливість ближче пізнати українську духовність, а для цього необхідна участь у богослуженнях. Результат був позитивний, бо під кінець табору новачки почали більш-менш самостійно орієнтуватися в молитовниках, не боялися церкви і священника, активно приступали до святого Причастя. Що ж стосується глибокого навчання, то тут я помилилася, розраховуючи на їхні бодай початкові знання катехизму. Хоч всі, що є зі Львова, мають змогу ходити до церкви, більшість проходили катехизацію в школі чи на парафіях, духовні бесіди брата Августина почалися (і скінчилися) Десятьма Заповідями. Щоправда, майстерності брата Августина можна хіба позадрити, бо цікавіших і доступніших гутірок мені чути ще не доводилося. На заняттях панувала невимушена, весела атмосфера, новачки наперебій пояснювали «нетямующому» братові, котра заповідь за котрою іде і що означає. На «годину брата Августина» весь табір чекав з великим нетерпінням, брат був завжди бажаним гостем, доходило аж до того, що новачки запрошували монаха жити в таборі постійно... Не треба й казати, що брат Августин був рівноправним членом табору, а церемонія його заяви вступу була великим святом для всіх нас. Радісно, приємно, хоч і трохи дивно було бачити монаха з новацькою хусткою поверх чорного габіта.

Не менш теплими були стосунки з о. Тимотеєм Косяком, якого всі вважають дивакуватим і відлюдним. Ми в таборі відчували, як щиро о. Тимотей нас любить і як про нас піклується, хоч часом з-під густих брів можна було побачити і суворий погляд. Новачки довго затримувалися після Служби Божої в церкві, коли була можливість поговорити з отцем, з великою побожністю приступали до святого Причастя, а деякі навіть не хотіли визнавати інших священників. В останній день табору о. Тимотей дістав запрошення прийхати в гості до Львова зразу від кількох новачок. Як би там не було, я переконана, що саме його молитвою ми щасливо завершили табір.

Наші контакти з отцями Василіянами на тому не вичерпувалися. Нашого великого добродія о. економа Володимира Вірсту всі дуже поважали, і хоч мало хто пам'ятав в обличчя, у день його іменин над хутором Пліснеськом пронеслося радісне новацьке «Слава!» Інших наших випадкових гостей мали змогу запам'ятати краще. На другий день ввечері на збірці знесення прапорів був присутній ігумен Крехівського монастиря о. Дам'ян Кастрян, який просто привітав новачок і дуже шкодував, що не може побути в таборі довше. В неділю, 25.07. Службу Божу в Підгорецькому монастирі відправляв о. Павло Яхимець, настоятель василіянського монастиря Пресвятої Тройці у Вільносі, який також, хоч і дуже коротко, відвідав наш табір. А піклування постійно заклопотаного місцевого ігумена о. Степана Романика мало хто помічав, бо о. Степан майже весь час був відсутній. Проте його всі знали, бо він сповідав дітей і перший приймав нас у Підгірцях 17.07.

Атмосфера на таборі

Не можу сказати, завдяки чому саме, але атмосфера на таборі була наскрізь домашня. Можливо, цьому сприяло те, що ми жили всі тісно одини коло одного, можливо, що умови нашого життя були, можна сказати, сільськими, бо мешкали в звичайній хаті, їли на подвір'ї, всі разом працювали, влаштовували своє спільне життя. Напевно, велику роль відіграла тут кількість учасниць, яка реально не перевищувала разом сорока осіб. Справді, це був мій перший «маленький» новацький табір, бо на всіх інших таборах, які мені довелось перейти, ця цифра постійно була вдвічі більшою.

Про дружню і родинну атмосферу можу свідчити лише той один-єдиний факт, що всі іменини і дні народження проходили у нас з надзвичайною любов'ю і теплотою. Я була дуже приємно вражена, коли новачки влаштували мені просто небувалі іменини.

Дуже важливим фактором було також і те, що в таборі були самі дівчата. На жаль, через брак всього на світі в Україні майже не практикуються окремі табори для дівчат і хлопців. Важко сказати, скількох проблем нам вдалося уникнути, особливо в перебігу програми, завдяки тому, що табір був дівочий. Саме в цьому віці, коли дівчата переганяють хлопців у розвитку на рік-два, необхідні тільки окремі табори. Крім того, контактів з хлопцями вони мають задосить і в місті — в школі, на вулиці, вдома, а що вже й казати про сучасний моральний стан нашого суспільства, про телевізори, музику, відеофільми... На щастя, наш єдиний «князенко» Станіслав тримався серед дівчат досить шляхетно.

Між учасницями табору майже не було конфліктів. Виняток становили хіба що старші дівчата, які ще не були раніше на таборах, а в свої десять років вже мають про себе дуже амбітну думку. Не знаю, що роблять юнацькі виховниці, коли перший табір відбувається в дванадцять-тринадцять

років. Лише одна дівчина ніяк не могла остаточно втягнутися в спільне життя на таборі — гостя з Луцька Оксанка Ліщинська. Сама по собі добра дівчина, вона ніяк не могла звикнути до дисципліни, до обов'язків і не розуміла багато чого, особливо не хотіла піддаватися виправленню мовних помилок. Зміни на краще настали під самий кінець табору, коли вже було час їхати додому. Думаю, ще два тижні — і Оксанка нічим не відрізнялась би від найкращих новачок на таборі. Це була єдина дитина, що не була допущена до заяви вступу, бо хустку собі треба заробити. Хоч весь табір дуже переживав, Оксана сприйняла це напрочуд спокійно.

Батьки

Для всіх, хто відбував перший табір, цих 12 днів були досить великим випробуванням. Ніхто й ніколи не нарікав на те, що нецікаво, нудно, нічого робити. Проте всі сумували. Сумували за батьками, за домом, за молодшими сестричками і братиками, за котами і собаками, за іграшками. П'ять учасниць від'їхало з табору без жодної причини. Зрештою, загальним висновком було твердження, висловлене одною новачкою: «Треба побути трохи на таборі, потім на один день поїхати додому — і знову повернутися на табір. Тоді не буде сумно».

Хоч переважно розлука з домом переживалася спокійно, було два випадки, коли новачка ридма ридала за мамою. В цій ситуації чудово себе показали наші юначки Оріся і Наталка, які виказалися талантом заспокоювати маленьких дівчаток. Колись із них виростуть добрі новацькі виховниці.

У зв'язку з цим зовсім небажаними були візити батьків. Хоч з батьками домовилися про один день візитів, вони приїздили буквально протягом всього табору, за винятком хіба що передостаннього дня. Через те, що всі знали монастирський телефон, дуже часто дзвонили і домовлялися з новачками про візити. У нас не було змоги посадити одну людину в монастир і чергувати на телефоні, щоб відбиватися від настирливих мамів, які сумували за своїми діточками, напевно, більше, ніж вони за ними. Під час візитів можна було бачити, як котра дитина виховується вдома. Найкраще показала себе Наталка Бас, по якій взагалі не можна було пізнати, що на таборі є мама. Натомість коли помагати на кухні приїхала п. Галина Юрків, її дочка моментально відбилася від табору, три дні ходила, буквально тримаючись за мамину руку, а на четвертий день від'їхала. Думаю, потрібно обережно залучати батьків до різних пластових занять протягом року, щоб потім знати, кого можна, а кого не можна брати на табір задля успішності програми. На жаль, батьки взагалі мало розуміють, що таке таборова програма і як до неї слід ставитись, бо дехто, приїхавши в неділю, вимагав відпустити дітей, бо вони запланували робити шашлики. Можливо, в цій ситуації успішними були б практиковані колись на таборах бр. Богдана Олексія Вишколи Попередньої Підготовки Батьків.

Дуже прикро усвідомлювати, що батьки часто взагалі не розуміють методи пластового виховання. Незважаючи на всі зауваження і попередження, таточки вільно розгулювали по табору з цигарками. За цілий час таборування я мала нагоду побачити одного нормального батька — Романа Чмелика. Навіть водій автобува не наважувався закурити при дітях і стримувався цілу дорогу до Львова, а батьки пластунів не виявили жодного розуміння.

Ланка інструкторів

Протягом цілого табору нам доводилось відчувати, як нас мало. Діючі виховниці двох роїв, сес. Христина Воробій та сес. Параскева Трофим'як, не могли бути постійно на таборі з об'єктивних причин. З досвідчених новацьких виховниць в ланці інструкторів була фактично лиш сес. Мар'яна Кручок, яка героїчно давала собі раду з одинадцятьма найменшими новачками. Дуже багато допомогли сес. Маргарита Жуйкова та сес. Уляна Фетісова. Остання вперше була на пластовому таборі і майже весь час розпитувала нас, як пишуть заяву до старшопластуна і що їй ще треба зробити, щоб її прийняли до Пласту. Сподіваюся, Уляна зміцнить Кадру новацьких виховників станиці Львів.

Серед проводу табору було ще двоє непластунів — Станіслав Смолянінов та Анна Щербаківа з Криму. Що стосується Стаса, то як єдиний таборовик чоловічої статі, він активно виконував всю найтяжчу роботу, а також допомагав сес. Катрусі переводити заняття зі співу. Він навчається в українській гімназії в Сімферополі, тож думаю, що цим табором його пластування лише розпочалося.

Моя племінниця Ася приїхала на табір більше українізуватися, аніж допомагати у переведенні програми, тому ми не давали їй ніяких конкретних обов'язків, а дозволили діяти на власний розсуд. Дуже скоро Ася знайшла себе і була дуже задоволена, коли їй доручалося з дочкою п. Марії Ганнуською ходити по Підгірцях у пошуках яєць та городини чи бігати вдосвіта по молоко. Вона перезнайомилася з місцевими людьми, що, зрештою, не шкодило, а її українізації лише пішло на користь.

Дві юначки, про яких я вже згадувала, Оріся і Наталка, приїхали на табір допомагати на кухні. Власне, вони ще не є цілком юначки, бо щойно півроку тому були переведені з УПН, де

належали до гнізда «Мандрівники сонячного ранку» сес. Мар'яни Кручок. В перші дні допомагати на кухні вони не могли, бо спочатку треба було навчити обох чистити картоплю, перебирати гречку та різати хліб. Проте під кінець табору і вони вже мали своє заняття. Очевидним недоліком домашнього виховання є те, що в тринадцять років дівчина не вміє робити елементарних речей, але не певна, чи новацьким виховницям також слід більше звертати на увагу. Не завжди можна на сходинах навчити всього, чого мали б навчити батьки.

Кінцеві завваги

Ще багато можна аналізувати, говорити про добре і недобре, але загалом можна сказати цілком певно: табір нам вдався. Більше того: думаю, що була намічена певна стежка, якої слід триматися й надалі. Проводити окремі табори для невеликої кількості дітей, так би мовити, камерним методом. Співпрацювати з монастирями, зокрема з оо. Василіянами. Це приносить користь як дітям, так і дорослим, навіть місцеве населення інакше дивиться на пластунів: їх монастир спімагає — отже, вони чогось варті. Варто подумати про збільшення членства не тільки за рахунок місцевого населення (були бажані стати пластунами й серед підгорецької молоді), а й здібних та активних монахів. Великих канонічних перешкод тут немає, потрібно лише отримати дозвіл настоятеля на вступ до мирянської організації. Зрештою, треба брати приклад з Польщі, де єдиний член УПС., о. Марко Скірка, є тепер протоігуменом Польської віцепровінції оо. Василіян.

Більше уваги, як на мене, слід звертати не на знання, які діти можуть отримати і в школі, а на спосіб співжиття, на самостійність, на вміння організуватися. Не слід робити програми настільки щільною, щоб діти не мали часу передихнути — вони матимуть ще це в юнацтві. Важливо, щоб вони мали нагоду попрацювати для спільноти: помити посуд, назбирати дров, піти по воду, поприбирати хату, а навіть помагати сестричкам чистити лятрину. Не треба думати, що вони ще замалі для роботи: в цьому віці будь-яка робота для них — гра, якщо відповідно подана і добровільно прийнята. Очевидно, що всі ці процеси треба добре пильнувати, не давати надирватися (від надмірного азарту і великого бажання допомогти і таке може бути), але й не давати втікати від роботи. Якщо діти змучились, треба перемінити діяльність.

Більшу увагу слід звертати на релігійне виховання, власне, на практикування християнського життя. Звісно, для цього потрібно перш за все відповідного бажання і ще відповіднішої поведінки самого виховника. Ні в якому разі не слід вважати, що дітям буде нудно чи тяжко стояти на Службі Божій. Кожна дитина, навіть така, що не звикла ходити на Службу Богу, братиме у ній активну участь, якщо дасте їй текст перед очі. Дітям подобається співати, прислуговувати священникові, тримати фани — знати, що вони тут теж для чогось потрібні. Дайте їм таку можливість, поки вони мають відкрите серце для Бога!

На певному етапі слід пояснити їм, де є яка ікона і що на ній зображено, чому можна сідати чи потрібно каякати і так далі. Важливо мати розуміння з боку священника, щоб не захоплювався і не нудив дітей надмірним незрозумілим проповідуванням, а також з боку ревних парафіянок (що, здається, в принципі неможливо), щоб давали дітям змогу поводити себе в церкві так, як вони самі відчують, очевидно, в належних рамках.

На цьому місці хочу звернути увагу на прийнятий у нас так званий «церковний впоряд». Мовляв, там і там пластун в однострої має ставати на «Струнко», чого, між іншим, ніхто майже не практикує. В народі це влучно називається «пхатися в чужий монастир зі своїм уставом». Пластуни, як би вони не були вбрані і скільки б їх не було в церкві, під час Служби Божої є перш за все дітьми Божими, такими ж, як і всі парафіяни. Тому зовсім непотрібно звертати на себе надмірну увагу, що часом призводить до нерозуміння чи навіть до згіршення присутніх. Поводитися в храмі коректно, а головне — покірно, в потрібний момент прихилити коліна, бо Христос у Кивоті не є гербом ані прапором, якому віддаємо честь нашим впорядом. Він не потребує тієї чести. Він потребує нашої дитинної любови і чистого серця. І цілком непристойним вважаю поводитися у церкві так, щоб негайно всі парафіяни побачили, що прийшли якісь інші люди, не такі, як вони. Це виховує у пластунів зверхнє ставлення до оточуючих, якого їм і так, на жаль, не бракує. Думаю, що цю частину пластового впоряду слід ретельно переглянути.

І ще одне. Релігійна парктика — це те, що має відбуватися регулярно, адже одна справа, коли діти щодня одну годину беруть участь у Службі Божій, а друга — коли ви один раз на цілий табір виведете їх на Архирейську літургію під час відпусту в Гошеві. Ефект першого і другого може бути просто протилежний.

V. Додатки

1. Взірці таборових посвідок:

а) для учасниць

б) для проводу

2. Зразки карти зголошення і медичної карти.
 - а) для учасниць
 - б) для проводу
3. Таборовий привіт.
4. Таборова відзначка.
5. Список учасниць табору.

СКОБ — Готуйсь!

Комендантка

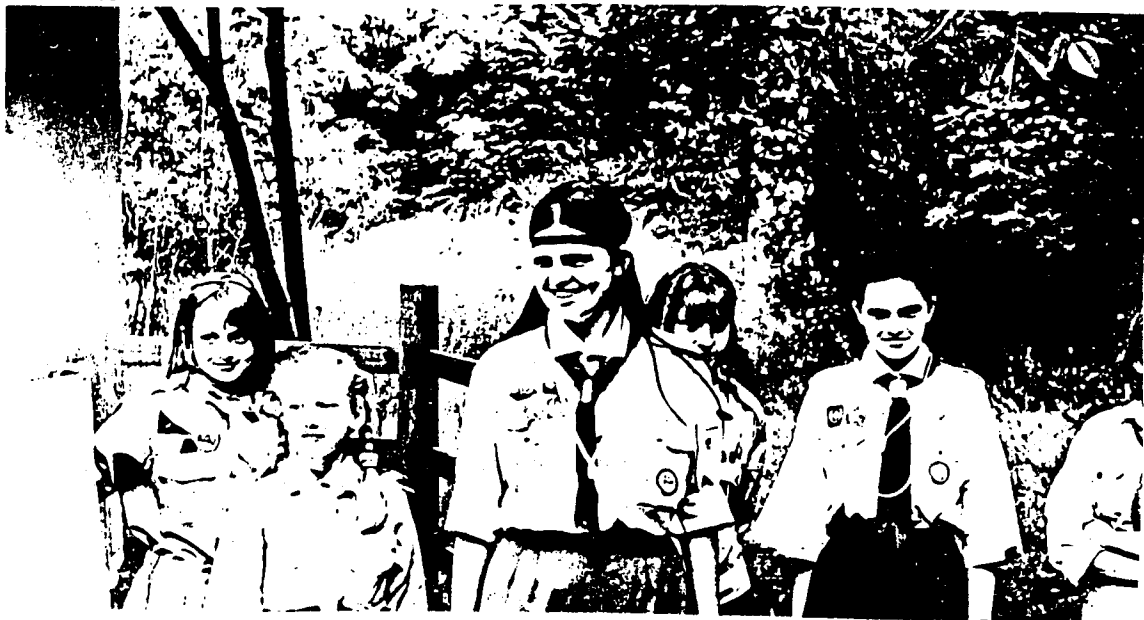
С. О. Ольга Свідзинська

Писарка

сес. Катруся Свідзинська

Список учасниць гідздового табору УПН «Княжі дзвони»

1. Бас Наталя	15.Пасічник Квітослава
2. Грушинська Сандра	16.Пасічник Марта
3. Демчук Марія	17.Попович Марта
4. Джус Анничка	18.Семенюк Ірина
5. Дум'як Марта	19.Сенців Мар'яна
6. Зелена Оля	20.Сивик Дзвінка
7. Клименко Юля	21.Сивик Соломія
8. Климчук Оксана	22.Тимошенко Ірина
9. Кочерган Юля	23.Чир Ліда
10.Крилошанська Христина	24.Чмелик Оля
11.Лазука Марія	25.Шпак Божена
12.Ліщинська Оксана	26.Юрків Мар'яна
13.Максимів Ірина	27.Янкевич Мар'яна
14.Мурин Іванка	

Підгірці, табір „Княжі дзвони". 18. 07 – в першу неділю в таборі. Рання молитва.
 Зліва: новачка Юля Клименко (Львів), новачка Оксана Климчук (Луцьк),
 С. О. Ольга Свідзинська (комендантка), сестр. Катруся Свідзинська (писарка).
 Здаду сестр. Наталя Снурнікова (бунчужна).

Мудрість Сірих Орлів

ПРОГРАМКА НОВАЦЬКОГО ВОГНИКА

Тема: Захист

Відкриття: а) назначення сторожів вогника;

б) підпалення вогника;

в) «Горить вогник, горить вогник...»

Розповідь: Коза (О.Кальберг «Казки Покуття»)

Пісня: Через міст

Гра: Небелиці

Самодіяльна гра: Лісові побратими

Вірш: Хочете вірте, хочете ні

Гра: Звіробій

Загадки:

Пісня: Ведмедик і лісові звірята

Ракета:

Подяка:

Закриття: а) молитва;

б) «На добраніч».

РОЗПОВІДЬ

Коза

Жив собі раз дід та й баба. Вони не мали біляне маєтку, лиш одну козу, а та коза уміла говорити. Вони мали двоє дітей, парубка та дівчину. Ту козу треба було пасти та й добре доглядати.

Одного дня послав дід дівчину з козою на поле та й наказав, щоб добре її доглядала. А ввечері вбрався в червоні чоботи та й став на воротях у червоних чоботях і питається кози:

- Чи їла ти, кізонько моя, чи пила ти нині, кізонько моя?

А вона каже:

- Не їла, дідоньку, не пила, дідоньку.

Бігла через лісок, ухопила кленовий листок,

Бігла через гребельку, ухопила води крапельку.

Дід розсердився на дочку та й прогнав її. На другий день пішов парубок пасти козу. Та вже так її пасе, так доглядає, щоб не була голодна. Надвечір гонять її додому. А дід став на воротях у червоних чоботях та й питається кози:

- Чи їла ти, кізонько моя, чи ти пила нині, кізонько моя?

А вона каже:

- Не їла, дідоньку, не пила, дідоньку,

Бігла через лісок, ухопила кленовий листок,

Бігла через гребельку, ухопила води крапельку.

Дід розсердився та й прогнав парубка. Третього дня пішла баба пасти козу та все так її доглядає! А ввечері гонить козу додому. Дід став на воротях у червоних чоботях, та й питається кози:

- Чи їла ти, кізонько, чи пила ти нині, кізонько моя?

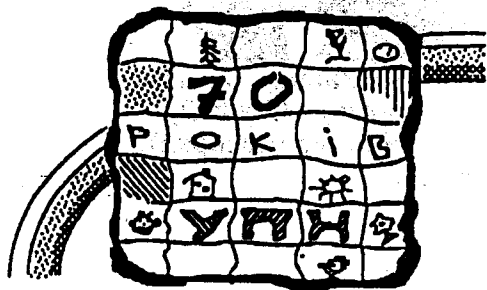
А вона каже:

- Не їла, дідоньку...

Дід як то вчув, то й бабу прогнав.

Четвертого дня уже не мав дід кого з козою послати. Пішов з нею сам. Ну вже він її доглядає, напоює, як сам розуміє. Коза напаслася, напилася, що стала ширша, як довша. Та й увечір гонить її дідо додому, але вона йде собі помаленьку, ледве ступає нога за ногою. Як уже було недалеко від хати, дід її лишив, щоб сама помалу ішла додому. А сам оббіг городом до хати, вбрався в червоні чоботи, став на воротях та й питає кози:

- Чи ти їла, кізонько моя, чи пила ти нині, кізонько моя?

- А вона каже:
 - Не пила, дідоньку...
 Дід як це вчув, розлютився на козу та й каже:
 - Ага, то ти така! То я запусто три душі протнав через тебе!
 Тепер я тебе вб'ю.
 Схопив ніж та й почав козу лупити. Але ще лиш півбока
 облунив, та йому ніж влупився. Він пішов до цигана згагодити ніж, а
 коза за той час втекла. Біжить вона, біжить, та й побачила лисищину
 хатку. Підбігла до неї - двері відкриті, вона до хати. А в хаті нема
 нікого, лиш самі діти, бо лисиця пішла по воду. Вона побігла дітей та
 й склала під піч, а двері заціпила зсередини та й господарює собі в
 хаті. Аж надійшла лисиця, а двері зсередини закриті. Вона питається
 у вікно:
 - А хто в моїй хатці є?
 А коза каже:
 - Я коза-дереза,
 Півбока обдерта.
 Кого бачу, того вб'ю.
 А розали заколо,
 Під піч хвостом залету.
 Лисиця налякалася, пішла на роздоріжжя та й плаче.
 Йде лев та й питається:
 - А хто ти, небого, плачеш?
 Вона каже:
 - Ой паночку вельможній, до моєї хати влізла якась біда та й
 не хоче мене пустити.
 Він каже:
 - Ану ходім, я її вижену.
 Прийшли під хату, а лев каже:
 - Ану, хто там?
 Лисиця питається:
 - А хто в моїй хатці є?
 Коза каже:
 - Я коза-дереза...
 Лев налякався та й каже:
 - Це якась велика біда, я тобі нічого не пораджу.
 Та й пішов у свою дорогу.
 Лисиця пішла на роздоріжжя та й плаче.
- Надходить вовк та й питається:
 - А чого ти, сваво, плачеш?
 Вона каже:
 - Ой сватоньку-любоньку, до моєї хати влізла якась біда. Ходім
 з ласки своєї та допоможіть мені її вигнати.
 Вовк каже:
 - Чому ні, ходім поможу.
 Прийшли вони до хатки, а вовк каже:
 - Ану запитайся наперед, хто в твоїй хатці є.
 Лисиця питається:
 - А хто в моїй хатці є?
 Коза каже:
 - Я коза-дереза...
 Вовк як то вчув та й каже:
 - Вибачай, свашко, але я тобі нічого не поможу в твоїм нещастю,
 бо це якась страшна біда.
 Та й пішов у свій бік.
 Лисиця пішла на роздоріжжя та й плаче.
 Йде ведмідь та й питається її:
 - А чого ти, кумо, плачеш?
 Вона каже:
 - Ой кумку-любку, до моєї хати якась біда влізла, та й не могу
 її вигнати.
 Ведмідь каже:
 - Ану ходім, може, її вижену.
 Прийшли до хатки, і лисиця питається:
 - А хто в моїй хатці є?
 Коза каже:
 - Я коза-дереза...
 Ведмідь вислухав та й каже:
 - Вибачай, кумко, я тобі нічого не поможу, це якась страшна
 біда.
 Та й пішов своєю дорогою...
 ...Лисиця пішла на роздоріжжя та й голосить ще лужче, бо вже
 не знає, кого на поміч кликати. Надлазить рак та й мурашок, та й
 питаються:
 - А чого ви, пані, плачете?

Вона каже:

- Ой чого плачу то плачу, ідїть своєю дорогою, нащо вам знати, коли ви менї нічого не можете.

А вони кажуть:

- Хто знає, може, їй поможемо. Ану скажіть. Що вам то зашкодить?

Лисця думала, думала, а далі каже:

- До моєї хатки якась біда влізла, як мене вдома не було та їй ніяким світом її вигнати не могу.

Вони кажуть:

- Ходім, ми виженемо.

А вона каже:

- Ой, лусте вас взялося, там уже не такі голови були, та нічого вдїяти не могли, а ви, такі харлаки, щось хочете допомогти. Дурні наші голови!

Але вони кажуть:

- Ану ходіть, будете видїти, що виженемо.

Лисця хочачи не хочачи пішла з ними, бо вже ні на кого не надїялась. Прийшли під вікно, лисця підгається:

- А хто в моїй хатці є?

Коза каже:

- Я коза-дереза...

А рак каже:

- А я рак-неборак,

Де уцину - буде знак!

А мурашок каже:

- А я мурашок,

Де уцину, - болить дуже,

Хоч малій значок!

- Пускай, - кажуть, - до хати!

Але коза не хоче пустити. Вони почали самі добиватися. Мурашок вліз шпарою, розціпив двері, та й до кози. Рак вчепився за ногу та щипає, мурашок вліз під хвіст, а лисця парить окропом. Коза як почне верещати та по хаті скакати! Ледеве видерлась та й втекла, лиш пил знявся за нею. А лисичка й досі щасливо живе у своїй хатці і дякує ракові з мурашком.

ПІСНЯ

Через міст

Через міст, через міст треба нам, малюта,
Щоб грибів, щоб грибів в лісі назбирати.

На лісточку вовчик спочиває,

На лісточку діток не пускає.

Він гарчить, він гарчить, клацає зубали:

«Не пуцу, не пуцу діток за грибали!»

Вийшов козлик з зеленого гаю

Він сердито вовчику гукає:

«Заколю, заколю я тебе рогами,

Запопчу, запопчу я тебе ногами!»

Вдарив козлик вовчика рогами,

Покопівся він у водупрямо.

Ми ідемо, ми ідемо мостом через річку

Несемо, несемо козлику травичку.

Ой спасибі, козлику рогастиї,

Що по-ліг нам вовчика прогнати!

ГРА

Небелиці

Кожний отримує якесь слово. Перший придумує речення із своїм словом. Другий повторює перше речення і з своїм словом придумує нове, пов'язуючи за змістом. Далі третій, четвертий...

САМОДІЯЛЬНА ГРА

Лісові побратими

В одного недбалого й злого хазяїна був віл. Роботящий віл був, багато роботи всякої робив, - а вола за все це в холодній повітці держали й харчі погані давали йому.

Прийшла зима люта: стужа, холод, голод.

- Покину я хазяїна, піду світ за очі... Гірше не буде.

І покинув він хазяїна. Йде віл, іде, а назустріч йому - баран.

- Куди, баране, йдеш? - питає віл.

- Від зими лютої втікаю, літа красного шукаю, - каже йому баран.

- Ходім зо мною - веселіше буде.

Минуло небагато часу, - плентаються до вола, мов ті старці, гусак з півнем.

- Пусті, братику, погрітися.

- Не пуцу. Вас пух гріє.

- Як не пустиш, ми тобі весь мох в стінах повищипуємо; всю стелю на горішці згребемо ногами. Не зможеш жити тоді в хатині.

Що його робити волові? Пустив він до хатини й гусака з півнем. Стали тоді жити вони всі вкупі.

Бігла собі, поживи шукаючи, повз хатину лисиця. Чує - півень пісні виспіває. Забажалося лисичці м'яся посмакувати, та як його дістати? Пішла тоді лисиця на хитрощі, побігла до ведмедя й до вовка та й каже:

- Знайшла я вам, друзі мої дорогі, смачну поживу: тобі, ведмедю ситого вола, тобі, вовчику - хорошого барана, а собі - доброго півня.

- Гаразд, кумасю. Ми твоєї послуги ніколи не забудемо.

Повела лисиця вовка з ведмедем до хатини. Подивився віл у вікно і побачив: до хатини звірі йдуть. Перелякалися всі. Що його робити? А віл тоді каже:

- Не бійтеся, друзі, нічого. Живемо ми з вами добре тепер, не голодні й тепло нам. А це все тому, що живемо у великій дружбі, помагаємо один одному. Давайте ж і зараз спільно станемо проти наших ворогів.

- Згода, згода, - загукали всі.

Тільки-но ведмідь підійшов до дверей, а віл, баран, льоха, гусак як вискочать з хатини! Не встиг ведмідь на задні лапи сп'ястися, як віл придавив його до стіни рогами, а баран на всю силу почав бити рогом. Капловуха, часу негаячи, узялася стусати ведмедя писком, а гусак теж задніх не пасе - клоє ведмедя міцним дзьобом. Півень вилетів на двері, та на всю силу як закричить: «Ку-ку-рі-ку!» Вовкові здалося, що півень кричить: «За-рі-жу-у-у!» Перелякався вовк та й став тікати. А лисичка ще раніш за вовка утекла. Насилу-насилу ведмідь визволився.

А віл, баран, льоха, гусак з півнем стали знову спокійно собі жити в хатині. Отак зробились вони побратимами.

От і пішли вони вдвох.

Ідуть вони, йдуть, а назустріч їм льоха снігом бреде, рохкає.

- Куди, клаповуха, йдеш? - питає віл.

- Від зими лютої втікаю, літа красного шукаю, - одказує та.

- Ходім з нами - веселіше буде.

Всі гуртом далі йдуть, а назустріч їм гусак. Іде гусак, з боку на бік перевалюється, сам до себе говорить.

- Куди, гусаче, йдеш? - питає віл.

- Від зими лютої тікаю, літа красного шукаю, - одказує гусак.

- Ну, ходім з нами - веселіше буде. От і гусак пішов з ними. Ідуть вони, йдуть, а назустріч їм - півник-співунець, поважно так ступає, «ку-ку-рі-ку» своє наспіває.

- Куди, півнику, йдеш?

- Від зими лютої втікаю, літа красного шукаю! - одказує півник-співунець.

- Ходім з нами - веселіше буде.

Ідуть вони всі вкупі. Вечоріє, а мороз розлютувався, аж кусає. Віл і каже:

- Давайте, друзі, хату шукати.

- Мені тая хата не потрібна, в мене кожух теплий, - баран каже.

- І я морозу не боюся, - льоха каже, - я в землю зариюся.

- А нас пух буде гріти, - кажуть гусак з півнем.

Довелось волові одному йти. Бродив він, блудив, аж раптом дивиться - стоїть в гушавині хатина, а коло неї ще й стіжок теплий.

Зажив тоді віл! В теплі, в добрі - їжа волові смачна й хатина тепла.

А то раз вранці, на світанку чує віл - хтось ступає. Відчинив він двері, а коло дверей стоїть баран, змерз, аж труситься:

- Пусті, брате, погрітися.

- Ти ж казав, що в тебе кожух теплий - не пуцу.

- А коли не пустиш - я рогами комору в стіні виверну, однаково не pomoжеться тобі: змерзнеш тоді.

Подумав віл, та й пустив барана.

А пізніше трохи і льоха придобала до вола:

- Пусті, брате, погрітися.

- Ні, не пуцу. Ти в землю заричешся та й так перезимуєш.

- А як не пустиш, то я всю твою хатину підрию. А жити тоді в хатині не можна буде.

Що його вдієш? Жаль волові хатини - пустив він і клаповуху.

В. Зуйонюк

ВІРШ

Хочете вірте, хочете ні

Хочете вірте, хочете ні:
 лісом іти доведеться лені,
 Чує: розпачливий
 вереск наокилі,
 когось розривають вовки!
 Схопив я у руки
 беззоровий кіл,
 лигитю лептуєсь до ріки!
 Хочете вірте, хочете ні:
 над річкою - я не жарную -
 берег від кручі
 почервонів -
 вовк колара четвертує!
 Як перейти,
 врятуватись бідака!
 Дуже вже, дуже
 глибока ріка!
 Хочете вірте, хочете ні,
 спало на думку лені:
 Рука ми схоплює за чуприну,
 крутну сам собою
 зо три рази,
 себе на той бік перекину!
 Хочете вірте, хочете ні:
 потойбіч - драгва драговою -
 з розгоном по нахви
 я веруз у багні,
 а потім - уже з головою!
 Хотів відкопатись -
 лопати нема.
 По неї на хутір
 біжу швидкома,
 Та поки забіг я,
 та поки прибіг,

та чинити відкопався,
 бідика кляриць
 лавіки затих,
 а вовк - у куці заховався.
 Коларика кості
 в отаві лежать...
 То як через них
 косовицю почати?
 Не жде косовиця,
 ні сонце вгорі!
 На кості зі злості
 бурчить косарі:
 - Поцербило коси,
 не скосило луг!
 Визбирають кості
 почав я навкруг...
 Слягав їх у річку,
 аж вирєсла гать...
 Вода розлилася
 на всю сіножать...
 Я правда, не був там,
 казали лені...
 Так хочете вірте,
 а хочете ні...

ГРА

Звіробій

Усі учасники гри діляться на чотири гурти:
 барани, свині, вовки, півні
 бе-е-е!.. хрю-хрю!... у-у-у!... ку-ку-рі-ку!..
 Наприклад, починають вовки: у-у-у!... (кожний гурт має свого
 провідника). Провідник вибирає якийсь інший гурт, наприклад, свиней,
 і вовки імітують їхній голос: хрю-хрю!... Свині перекоплюють свої
 «позивні» і знову вибирають інший гурт.
 !Не залягувати виборів іншого гурту, тоді гра втрачає свій
 ефект.

ЗАГАДКИ

17

Хвіст кордюком, ніс п'ятаком,
ще й два ряди іудзиків.

(Свиня)

Не балакає, не співає,
А коли хто йде, то господаря сповіщає.

(Пес)

Не дід, а з бородою, не бик, а з рогами, не корова, а доїться.

(Коза)

Сам собі у п'їтьмі світить,
Щоб з'їсти когось - мітить.

(Вовк)

Прийшла кума з довгим віником,
На бесіду з нашим півником.

Схопила півня на обід

Та й замела мітлою слід.

(Лисиця)

Біжить по долині
У сіренькій кожушинці.

(Заєць)

Не князівської породи, а ходить в короні,
Не їздок, а із шпорами, не сторож, а рано будить.

(Півень)

ПІСНЯ

Ведмедик і лісові звірята

Хто то спить під дубком,

Ще й накрився кожухом?

Цс-с-с!

Тихо, тихо, не будить,

То, напевно, спить ведмідь.

Цс-с-с!

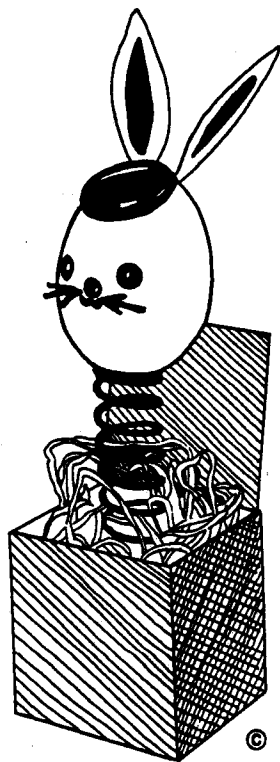
Стережіться, бо той гість,

Як устане, всіх поїсть.

Цс-с-с!

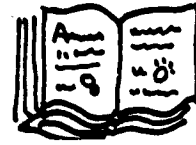
Ой рятуйтесь від біди,

Утікайте хто куди!

ВЕСЕЛКА

ЩО РОЗКАЖЕМО НОВАЦТВУ?

Пригоди неслухняного Цвіркунчика

Старий горобець-тато зажурився. Всі діти (а було їх четверо) вдалися йому, чемні, слухняні, гарні. Одно лише наймолодше — Цвіркунчик якесь не таке, як дру-гі. Вередливе, вперте і що хоче, те й робить. То лізе на край гнізда і мало не випаде, то навмисне сідає на краєчку сухої гілячки, яка може зломитися, то дзьобає братчиків і сестричку, а само кричить, репетує, немов би його били. І скільки тато і мама-горобчиха його не навчають, не просять — нічого не помагає.

Аж ось і прийшов час покидати гніздечко, вилітати на світ Божий, зачати самому шукати собі поживи. Горобець-тато навчає діточок — яка то воно штука літати. Так і так:

— Треба випростуватися, витягнути шийку, розпустити крильця, підстрибнути і раз-два-три підскочити, тай ффуррр — полетіти.

Всі діти слухняно виконують приказ тата і одне за одним вилітають з гнізда, та сідають рядочком на найближчій галузі дерева. Лиш один Цвіркунчик — і ні, і ні! Не рухається з гнізда! Скільки його не вговорюють, не приказують і не просять. Вперлося, сидить у гнізді, розпустило крильця і гадки не має рушитися з місця та ще й цвірінькає собі:

— Сі-сі-сір! А хіба ж мені тут, у гнізді зле? Тут мені тепло, м'якенько, а гіляка тверда. Та ще чого доброго, можу і впасти... Ні, я не хочу літати. Не буду! Мені тут добре!

— Чи ти розуму не маєш? —

крикнув сердито тато-горобець. — Всі горобці літають, ніхто вічно в гнізді не сидить і ти не будеш. Ти лін'ятаю, ти неробо, ти, ти! Чи ти думаєш, що ми обоє з мамою вічно будемо тебе кормити? Гайда мені з гнізда! Сміло! Розпусти крила й лети!

— Ці-ці-ці! Сір-сір-сір! — засміявся Цвіркунчик, потім позіхнув, сховав головку під крильце та й давай дрімати, так начебто

— Чи ти розуму не маєш, — крикнув сердито тато-горобець.

не до нього й не про нього говорилося. Це дуже розсердило тата-горобця. Насилу висунув синка дзьобком на сам краєчок гнізда і крикнув:

— Цвірінь-цір! Летиш чи ні?

В цю мить Цвіркунчик мало що не впав додолу. Рад-нерад розпустив крильця і ффрр-р полетів, полетів. І не задержався на гіляці біля других, ні. Зажмурич очка, та й полетів без пам'яті, з вітром і — нехай діється воля Божа... Он як.

— Боже, рятуй! — скрикнула мама-горобчиха. — Пропало, пропало на віки! — І заломила крильця з одчаю.

А Цвіркунчик ще трохи коливався на вітрі, поки знесиленій не впав на стежку малого квітника. Стежечка була висипана жовтим пісочком, довшури пахли квітки, літали мушки і метелики, гріло сонечко.

— О, як гарно, як добре! Сір-сір-сір! — заспівав собі та давай то підстрибувати, то порпатися і купатися в пісочку. Нагло побіч нього з'явився тато-горобець і строго крикнув:

— Цвірінь-цір! Вертайся до гнізда. В що мить, тут небезпечно! Скоро, скоро, раз-два-три! Летити зі мною враз!

Та де там! Воно й гадки не має. Порпається собі в пісочку, підстрибує, а далі каже:

— Ні, татусю, я не хочу вертатись, мені тут так добре, весело. Я не хочу літати. Хіба ж я не можу стрибати?

Тут татко-горобець зачав уговорювати його, згадав про kota, про яструба. А далі покормив синка то хробачком, то вложив йому в дзьобок кілька зерняток піску, то малюсенький камінець для апетиту, та дрібку зеленої салатки. Бо думає: може він голодний, може знесилен. А він поповів і сидить, не рухається з місця. Вкінці так розсердив тата, що цей клонув його дзьобом поза вуха, поза вуха, й крикнув:

— Оставайся само! Ти неслухняне, вперте... Пропaday!

Сказав і сам повернувся до гнізда. А там мама-горобчиха в сльоз-

зах за своїм любимцем. І всі по-сумніли, немов би їхній братчик уже на віки пропав.

А наш Цвіркунчик тимчасом грається, тишиться сонечком, прогніздечко геть чисто забув.

Аж тут нагло повіяло холодним вітром і почало смеркатися. Не досить того, ще чути було дивний шум і стукання, наче якась хода. І на стежці несподівано з'явилася велика тінь, наче якогось грізного створіння.

— Що це? — серденько Цвіркунчика забитлося тривогою. — Щось суне до мене. Ох, це щось страшне! Я... я... боюся... О-о, воно щораз ближче, вже досягає мене...

Згадав про kota і цілий затрусився.

— Татку! Мамо! Сір-сір-сір! Рятуйте!...

І тут пригадав собі, що треба втікати, летіти. Роглянувся, а перед ним ні кущика, ні дерева, лише високий паркан.

— Все одно, досягну, долечу...

Але не вдалося. Вже туй-туй було вхопитися пазурчиками, коли нагло сили його опустили і він шур-р-рр, зісунувся на землю. Оглянувся, а те велике й страшне — вже ось-ось. Серце почало битися бух-бух. Він затремтів:

— Це вже моя смерть! Ой, пропаду я тут марно...

Та й уже готовився на смерть. А тут, несподівано сталося щось чудесне, немов саме сонце, саме небо прийшло на поміч маленькій тіні, ніжне обвилось довкола нього, підняло легенько, піднесло й посадило високо на лашок аль-

танки, що притикав до дерева. Так зробило і само десь щезло. Що це таке було? — І в що мить уже і тато-горобець і мама з'явилися.

Взяли Цвіркунчика між себе й якимось удалось підлетіти з галузки на галузку та до гніздечка. О, яка там була радість, яке щастя бути знов між рідними!

Цвіркунчик поцілував тата і маму в крило, перепросив за неслух і обцяв, що більше цього не буде. І ще додав:

— Татку, а що це було таке

мякеньке, добре, ніжне, що мені прийшло на поміч у мой великій біді?

— То ти не знаєш? Та ж це була ручка доброї дівчинки Марусі, нашої приятельки. Вона відразу пізнала, що ти мій синочок і врятувала тебе. Добра, слава дівчинка!

— Зате, татку, як я підросту, то буду їй співати: Сір-сір-сір... Цілу-цілу-цілу! — сказав Цвіркунчик, позіхнув, устроїв голінку під татові крильця й заснув.

Олена Цегельська

ГОРДА СКРИПКА

То була красива і горда Скрипка.

Створив її сивий майстер у полуаєнь свого віку, коли життя покляло ознаки мужності на його чоло звистими шляхами пошуків істини.

А дісталася його горда Скрипка молодому Господарю, що багато умів, ще більше хотів і аумав, що все можна повернути на своє, навіть Сонце,— якщо буде велику силу.

І у хвилини своїх перемог він брав до рук горду Скрипку і намагався вивчити на ній бравурного маршу. Але з-під тонких струн, що, здавалося, могли б відгукнутися навіть на погляд, якщо він ласкавий, виривалися лише уривчасті грікі звуки — Скрипка не раділа чужим поразкам.

А коли молодий Господар грав на Скрипці у хвилини, важкі для себе, горда Скрипка хотіла звучати весело, щоб зібрати навколо Господаря друзів. А вже саме справжніх друзів розгубив він у пошуках своєї сили...

І якось Скрипка зірвалася на високій пронизливій ноті — хоч одного Аруга кликала вона. Вже не Господарю — самій собі шукаючи розради в печалі одиноких струн...

І розгніваний Господар відштовхнув від себе Скрипку:

— Нехай спробує заграти на тобі інший! А я послухаю, чи вийде щось у нього!

І Скрипку, що одиноко лежала на землі, підняв Подорожній, який мандрував у пошуках золотого птаха — мрії.

Він довго милувався її красою, тонкими струнами, що могли відгукнутися навіть на ласкавий погляд; тільки Подорожньому здалося — поклик серця...

І в щирих руках його печально заспівала перша струна, і друга підхопила її ніжність, даруючи свою вдячність третій, а третя зазвучала солов'їно, і радістю забриніла остання струна — і всі навколо заслухалися тією мелодією, навіть щетливі птахи, навіть сонце у високому небі. І перемоги в ній не відгукувалися болем у серці, бо звершувались вони задля радості всіх, а поразки не видавалися бідою, бо поруч були друзі. І життя ставало ясним і мудрим, далеке — близьким, небачене — зрозумілим...

Та раптом до Скрипки простягнулася впевнена рука Господаря і вирвала її в Подорожнього:

— Тепер я знаю, як грати на ній!.. Її примхливі струни зазвучать для мене лише в день моєї найбільшої перемоги. Ця погордлива Скрипка заспіває тоді так гарно, як ще ніколи й ніхто не чув!..

І Господар відніс свою Скрипку до комори, куди не зазірало сонце, де не чулося веселого вітру, пташиного щебету, де не було місця серцю Подорожнього, що по-мандрував собі далі — за мрією, яку в нього ніхто не може забрати.

Кажуть, Скрипка й досі печалиться там, і туго натягнені струни її чекають шукача небаченого, якого вона не може забути.

А Господар гордої Скрипки прямує й прямує до своєї найбільшої перемоги, що підніме його вище будь-якої мрії.

До перемоги, яка чомусь так забарилася...

На далекій півночі, там, куди навіть птахи не долітають, була країна. В тій країні не знали весни, літа чи осені: там панувала вічна зима. Будинки в тій країні будували не з дерева, бо там не росли дерева, і не з каменя, бо камінь не могли добувати. Майже всі будинки були зроблені з криги, і лиш королівський палац був зі скла. Все в ньому було скляне і прозоре: сходи і стелі, меблі і прикраси. Стіни в кімнатах були зроблені із дзеркал, а вікна світилися кольорами веселки.

І була у короля єдина дочка, яку він любив найбільше за все на світі. Нічого не шкодував король для своєї дитини: ані іграшок, ані убрань, ані коштовностей. А що дівчинка росла дуже розумною, часто запрошував до скляного палацу мандрівних купців, які привозили з далеких країн свої товари: збіжжя та інший харч, напої і тканини. Королівна дуже любила слухати їхні розповіді про різні країни, про моря, ліси і гори, про сади, де співають пташки і квітнуть квіти. Заморські купці привозили їй дарунки — соковиті яблука і солодкі грушки, прозорі грона винограду і запашні сливки. Розповідали, як вони ростуть, а часом дарували картини з садами і гаями. Все це дуже цікавило дитину, і вона нерозумно уявляла собі теплі краї, де люди не носять хутряних шуб і можуть купатися в ставках...

Одного року було особливо холодно в крижаному королівстві. Через холод і снігові замети дуже рідко коли який мандрівний купець наважувався завітати до цієї країни. Хоч припасів харчів було вдосталь, люди почали відчувати голод. Король мав того року дуже багато клопоту, бо всіх треба було нагодувати. Та найбільше його турбувало те, що маленька королівна захворіла. Спочатку це було не дуже помітно, але чим дужчали холоди, тим більше дитина в'янула. Проте не стало королівні краще, коли нарешті пройшли найбільші морози і надворі потеплішало. Дівчина лежала сумна, її вже не тишили ані розповіді купців, які знову з'явилися у скляному палаці, ані заморські подарунки.

Король ще більше стривожився. З усього королівства з'їхалися лікарі, але не могли знайти ліку на цю дивну недугу. Король запросив лікарів із сусідніх держав, але й вони не змогли нічого зарадити. Всі лиш скрушно похитали головами, а один промовив:

— Королівні допоможе лиш квітка, тільки я не знаю, де ви її дістанете.

.Квітка! Королівна потребує квітки! Ця вістка розлетілась по всій країні, але ніхто не знав, що то є таке — квітка. Тоді король відправив купців у сусідні країни, щоб лише привезли королівні квітку за будь-які гроші. Купці привозили червоні троянди, рожеві мальви, білі півонії, але королівна навіть не дивилася на них, а все в'янула і в'янула...

Одного разу, коли король вже не мав жодної надії врятувати любу дитину, до палацу увійшов поважний старець з довгою сивою бородою і промовив:

— Королю! Я чув, що ти шукаєш квітки, яка б оздоровила твою дочку.

— Так, — відповів король, — лише я перебрав уже всі квіти, а такої знайти не можу. Напевно, ця квітка не росте на землі.

— Я можу допомогти тобі, — продовжував старець, — тільки найперше дозволь мені поговорити з королівною в її покоях.

— Увійди, — погодився король.

Коли старець увійшов до покою королівни, він побачив безліч зів'ялих троянд та півоній у кришталевих вазах, кошики з заморськими плодами, а на стінах — чудові південні пейзажі. Серед всіх картин особливо відрізнялася одна, де було зображено маленькі сині фіялки на тлі торішнього листя...

— Доброго здоров'я, королівно! — привітався старець. — Я бачу, тебе не тішать усі ті квіти, які привозять тобі купці з різних країн?

— Зовсім, — зітхнула дівчина. — Мені здається, що вони мертві. Скажіть, Ви знаєте все: чи на світі ще є живі квіти?

— Є, моя дитино. І коли ти хочеш, я привезу тобі живих квітів. В моїй країні тепер починається весна, а саме навесні розпускаються найкращі квіти. Ось лише не знаю, чи доведу я сюди цю квітку, адже тут дуже холодно, вона може замерзнути.

— Довезете. Я попрошу таточка, він дасть Вам все, що потрібно, лише привезіть мені живу квітку...

Через кілька тижнів на порозі скляного палацу знову стояв сивобородий старець і тримав у руках щось дбайливо загорнене. Коли король наказав впустити його, він поклонився і сказав:

— Ось, королю! Я виконав волю твоєї дочки і привіз зі своєї країни весняну квітку. Дозволь віднести її королівні.

— Неси, — відповів король

Старець тихо увійшов до покою. Королівна лежала у своєму скляному ліжку, замотана теплими перинами, і дримала. Її личко ще більше змарніло, вона виглядала ще меншою, ніж була раніше. Коли рипнули двері, дівчина підвела голову. В очах її майнула радісна іскорка.

— Це Ви? Ви привезли мені живу квітку? — швидко запитала вона.

— Дивися, дитино, — і з тими словами старець розгорнув свою ношу. Там був великий вазон з малесенькими лісовими фіялками, такими самими, як були зображені на картині у покої королівни.

— Ой! — промовила дівчина і обережно взяла вазон у руки. Вона нюхала квітки, пестила пелюстки, розгортала землю у вазонку. Квіти тихо схиляли голівки і дивилися на королівну.

— Тату! — весело закликала королівна — дивіться! Я вже маю живі квіти!

На порозі покою стояв щасливий король і посміхався до своєї дитини.

— Розкажіть нам, старче, — гомоніла дитина, — як називається цей край, де Ви живете і де ростуть такі гарні квіти? Коли вони квітнуть? Чи вони будуть рости у мене цілий рік?

— Мій край зветься Україною, а ці квіти — це фіялки. Коли я був у тебе минулого разу, я побачив картину, і мені спало на думку, що саме фіялки можуть повернути тобі здоров'я. Вони квітнуть навесні, а от чи зможеш ти втішатися їхнім цвітом весь рік — я не знаю. Але у нас в Україні росте ще багато різних квітів.

— Татку! Я хочу побачити цю країну! Я не можу жити серед криги і морозу! Я хочу ночувати в лісі і бачити навколо себе гарні-гарні квіти! Заберіть мене звідси!

— Добре, доню. Я знав, що ти у мене цього колись проситимеш. Я

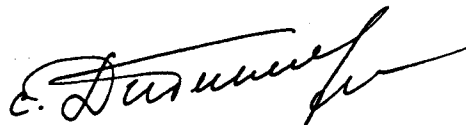
ніколи раніше не казав тобі цього, а тепер скажу. Я завжди був чужинцем серед цих людей, хоч і зробили вони мене своїм королем. Колись давно мого діда заслали у цей крижаний край наші суперники. А дід мій був українським князем...

— То Україна — це наша рідна земля? І ти нічого не казав мені про неї раніше? То вертаймо додому!

— Так, королю, — промовив старець. — Вже час вертати. Суперників твого діда вже нема на цьому світі, тому я прийшов закликати тебе. Ти можеш безпечно повернутися додому...

Через кілька днів з крижаного палацу виїхала валка саней, запряжених собаками. Спереду їхав сивобородий старець, а за ним був повоз короля і його дочки та найближчих слуг. Мешканці крижаної країни з сумом прощали свого володаря. А королівна веселими очима дивилася вперед, немов хотіла побачити серед снігів обриси рідної землі...

С. О. Ольга Свідзинська

Записано 9-10 березня 2000 р. Б

Укладено для новачок рою «Фіялки» з гнізда «Усмішки весняного ранку»

МАЙСТЕРУЄМО

ВАЗА ІЗ БЛЯШАНКИ

Бляшанка – річ унікальна. Її можна використати для виготовлення безлічі різних речей. Одну з таких витівок пропонуємо тепер зробити кожному самотужки.

Нам потрібно:

Бляшанка з-під лаку на волосся чи дезидоранту;
Міцні ножиці, плоскогубці з округлими кінцями;

УВАГА!

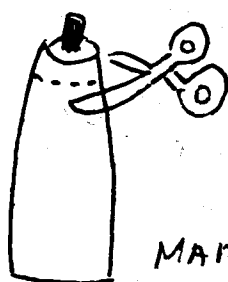
Перевір, чи бляшанка дійсно пуста. Коли ти її розріжеш, вона може розірватись і поранити тебе.

Отже порожню бляшанку „обезголовлюємо“, тобто зрізуємо верх з розприскувачем.

УВАГА!

Ножиці і бляшанка вес. час мають бути на столі, а не на колінах чи притиснуті до грудей.

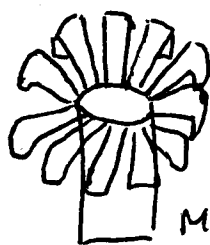
Зрізуємо верх рівно чи під кутом або зубчиками (мал. 1). Прорізуємо вертикальні смужки (3-5мм шириною) на 1/3 висоти бляшанки. Розрівнюємо краї (мал. 2). Загинаємо краї плоскогубцями, надаючи їм певної форми (мал. 3). В нас вийшла ваза ось така (мал. 3). Можна зробити ось таку (мал. 4). Якщо всередину вкласти шматок пластиліну і вставити травинки та квіти, матимемо оригінальну зимову композицію (мал. 5). Трошки пофантазувавши, можна виготовити багато інших речей.

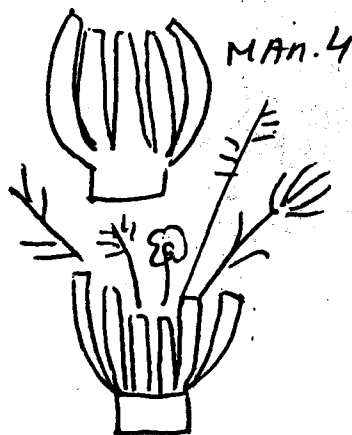
МАЛ. 1

МАЛ. 2

МАЛ. 3

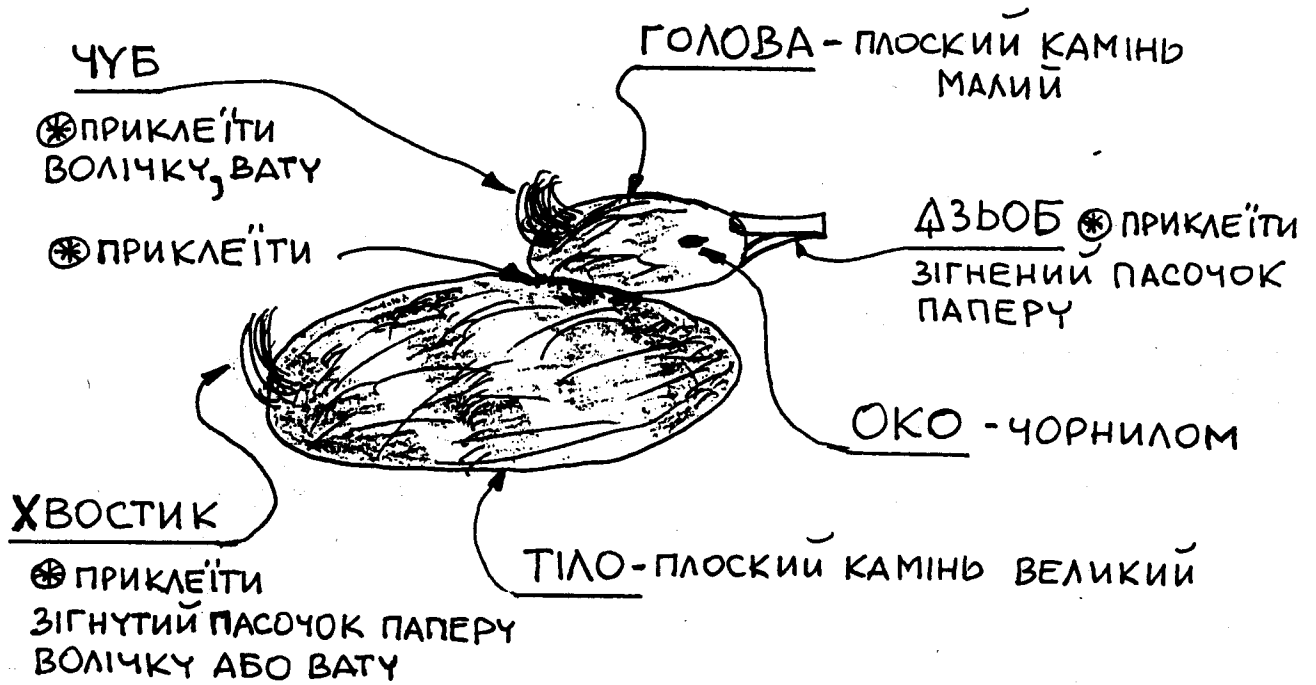

МАЛ. 4

МАЛ. 5

Сестр. О. Андрійчук

КАЧКА З КАЧЕНЯТАМИ

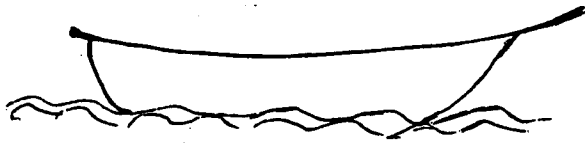

* ПРИКЛЕЇТИ : КЛЕЕМ, ЖИВИЦЕЮ, КАПАТИ РОЗТОПЛЕНУ СВИЧКУ

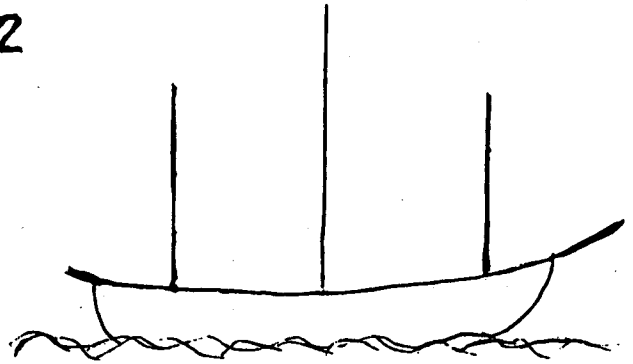

ЯК РИСУВАТИ ВІТРИЛЬНИК

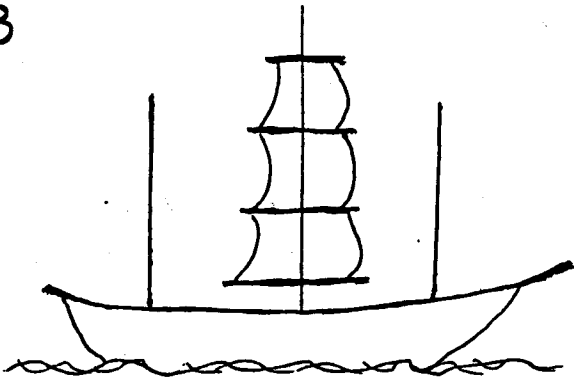
1

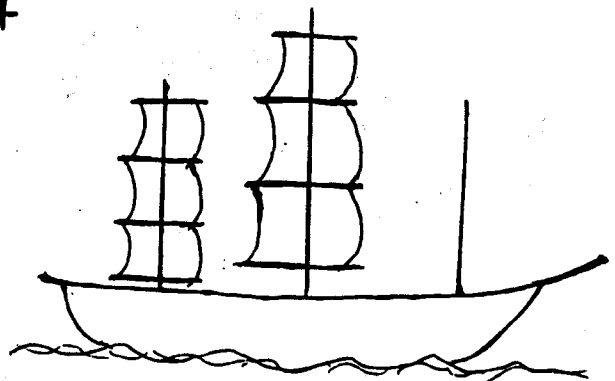
2

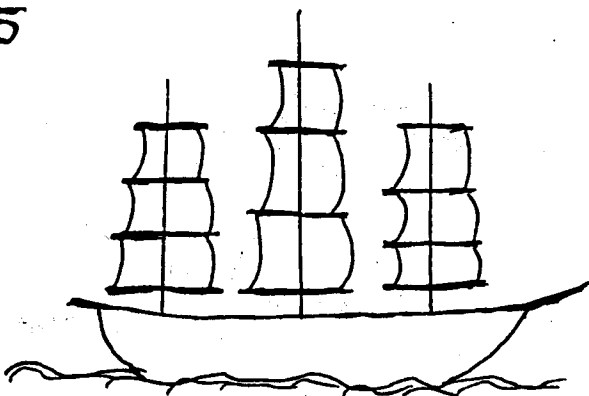
3

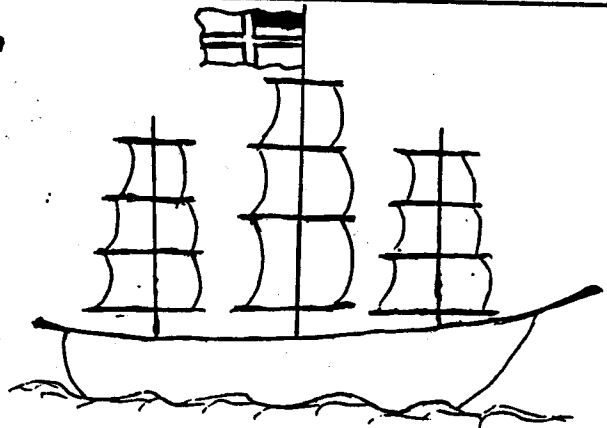
4

5

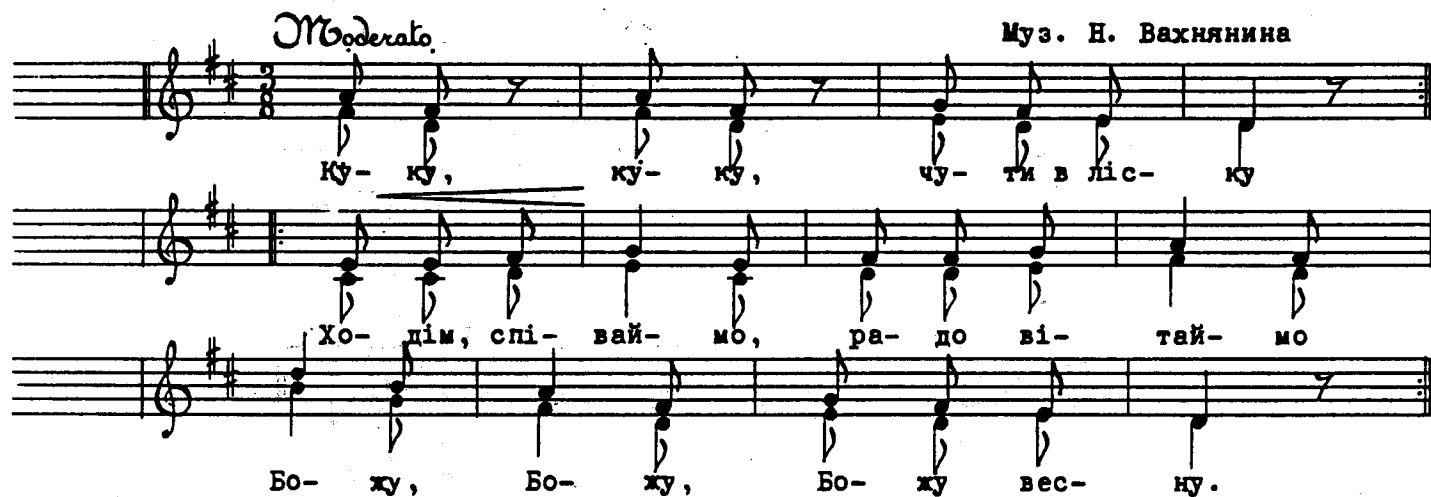
6

Діти співають

Куку, куку

Moderato Муз. Н. Вахнянина

Ку- ку, ку- ку, чу- ти в ліс- ку
 Хо- дім, спі- вай- мо, ра- до ві- тай- мо
 Бо- жу, Бо- жу, Бо- жу вес- ну.

1. Куку, куку, чути в ліску - 2 рази
 Ходім, співаймо, радо вітаймо
 Божу, Божу, Божу весну - 2 рази
2. Куку, куку, чуємо все - 2 рази
 Газм, лісочком, бором, поточком
 Голос, голос голос гуде: - 2 рази
3. Куку, куку, птичко мала - 2 рази
 Ти нам співала, правду сказала:
 Шезла, шезла, шезла зима - 2 рази.

(„Рідна пісня“)

Слова.: Л. Полтава

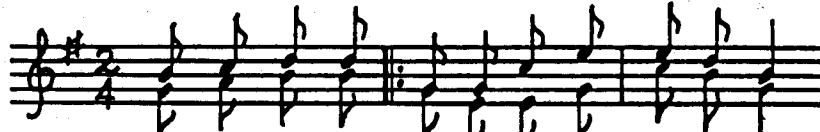
Муз.: Л. Безкоровайний

ПСЕНЬКА ПРО МУХУ

Allegretto

Му-ха, му-ха - цо-ко-ту-ха міс-том ича-ла-

ся без ду-ху, му-ха ма-мо-ю бу-ла,

му-ше-ня-ток бе-рег-ла бе-рег-ла

Все купила муха-мати,
Щоб малят нагодувати,
Ще й три пари чоботят
Для найменших мушенят.

(„Веселна“)

ВЕСНА

-АВА ГОЛОСИ-

Allegretto

СЛОВА - ІЗ „ДЗВІНОЧКА“
МУЗИКА - МО. ГАЙВОРОНСЬКИЙ

1. ВІЗЬ - МИ СО - БІ, ВЕС - НО, СРІБ - НЕ ПО - МЕ - ЛО, І ЗА - МЕ - ТИ

НЕ - БО, ЩОБ ХМАР НЕ БУ - ЛО! ЧЕ - РЕЗ ГАЙ І - ДЕ МАЙ, ГАЙ, ГАЙ,

ГАЙ, ЧЕ - РЕЗ СВІТ І - ДЕ КВІТ, ГАР - НИЙ КВІТ.

2. ВІЗЬМИ СОБІ ВЕСНО, СРІБНЕ ПОМЕЛО
Й ЗАМЕТИ, ЩОБ СНИГУ, БІЛЬШЕ НЕ БУЛО...
ЧЕРЕЗ ГАЙ ЇДЕ МАЙ, ГАЙ, ГАЙ, ГАЙ,
ЧЕРЕЗ СВІТ ЇДЕ КВІТ, ГАРНИЙ КВІТ.

(„Збірник пісень“)

Новацький Танок

Жучок

Музична партитура для двох голосів (сопрано та альт) з українськими підписами. Темп 2/4.

Хо-дить жу-чок по-ду-би-ні, Грай, жуч-ку,
 А жу-чи-ха по-я-ли-ні

Грай, Най ти
 грай, не-бо-же, най ти Пан Біг до-по-мо-же

Жуч-ку, грай, не-бо-же,
 Пан Біг до-по-мо-же.

1. Ходить Жучок по дубині,
 А Жучиха по ялині.
 Грай, Жучку, грай небоже,
 Най ти Пан Біг допоможе /2 р./

2. На Жучкові черевички,
 Бо сам Жучок невеличкий.
 Грай, Жучку, грай небоже,
 Най ти Пан Біг допоможе /2 р./

3. На Жучкові жупанчина,
 Бо сам Жучок, як дитина.
 Грай, Жучку, грай небоже,
 Най ти Пан Біг допоможе /2 р./

4. На Жучкові жупан ясний,
 Бо сам Жучок дуже красний.
 Грай, Жучку, грай небоже,
 Най ти Пан Біг допоможе /2 р./

Діти стають парами - лицем звернені до себе і держаться руками перед собою. Найменша дитина - "Жучок" - ходить їм по руках. Кожна пара, що через її руки перейшов "Жучок", посувається попід простягнені руки інших дітей і стає знову напереді.

(„Рідна пісня“)

СЕКРЕТНІ РИСУНКИ

Гра для тих, що у вільний час наодинці не люблять скучати. Якщо ти хочеш зайняти новацтво цікавою і корисною (не тільки для себе) справою, то навчи їх бавитися в цю гру. Її полюбило новацтво в Козові і тому пропонує іншим, бо завдяки цій грі вони добре знають сторони світу, навчилися малювати „секретні букви, цифри, фігури“, цікаво провели вільний час, навчили цю гру пластових друзів, досягнули одну точку вмлості „Мандрівник по Україні“ і заробили один „+“ за добру справу. Ага, цікаво! Тоді – готуйсь! Повтори основні та проміжні сторони світу (це найголовніше), візьми листок паперу в клітку і олівець або ж ручку. Ну, що ж – починай. Адже ти вже знаєш, де на листочку паперу є сторони світу.

Посеред листочка ставиш точку, яка є стартом. А далі продовжуй маршрут (веди лінію) за нижче поданою легендою:

I.	1/ 3 клітинки на захід,	II.	1/ 5 кл. на пн.
	2/ 3 кл. на пд.		2/ 1 кл. на пн.сх.
	3/ 1 кл. на пн.сх.		3/ 1 кл. на сх.
	4/ 1 кл. на сх.		4/ 1 кл. на пд.сх.
	5/ 1 кл. на пд.сх.		5/ 3 кл. на пд.
	6/ 2 кл. на пд.		6/ 3 кл. на зх.
	7/ 1 кл. на пд.зх.		7/ 3 кл. на сх.
	8/ 1 кл. на зх.		8/ 2 кл. на пд.
	9/ 1 кл. на пн.зх.		

В тебе вийшли дві фігури (одна цифра й одна буква).

А тепер розшифруй цим же способом ціле слово (тут є 5 букв):

- I. 4 кл. на пн., 2 кл. на сх., 4 кл. на пд.
 II. 3 кл. на пн., 1 кл. на пн.сх., 1 кл. на сх., 4 кл. на пд.
 III. 3 кл. на пн., 1 кл. на пн.сх., 1 кл. на сх., 3 кл. на пд., 2 кл. на зх., 2 кл. на сх., 1 кл. на пд.
 IV. 1 кл. на пн.зх., 1 кл. на зх., 1 кл. на пд.зх., 2 кл. на пд., 1 кл. на пд.сх., 1 кл. на сх., 1 кл. на пн.сх.
 V. 2 кл. на сх., 1 кл. на зх., 4 кл. на пд.

І так ви вже знаєте розгадки зашифрованого. Подібним чином можете записати „секретним шифром“ ціле слово чи число телефону. Хто сам добре засвоїв принципи гри, то може своїм секретом поділитись із новачками свого рою чи гнізда.

НА СТОРОЖІ

Ведучий – „охоронець“ стоїть на сторожі в кінці майданчика. На відстані 10-20 кроків від нього стоять (попереду) новачата. Керівник подає знак свистком і охоронець засипає (закриває очі), а діти тихесенько наближаються. Звучить знову сигнал – учасники повинні зупинитись і завмерти у тій позі, що їх застав сигнал. Адже в цей час відкриває очі охоронець. Кого він запримітить, що ворухнувся, той вибуває з гри. По сигналу гра продовжується до тих пір, поки хтось не доторкнеться до охоронця. Хто доторкнувся перший – стає наступним охоронцем.

СКАЖИ, ПАНЕ...

Участь: Рій, гніздо.

Новаки стають у круг і один починає говорити лічилку, вказуючи за кожним словом на членів гри. Відрахунок ведеться ведучим від себе або від сусіда.

Їде карета, дзвінком дзвонить.

Скажи, пане, скільки є в кареті коней?

На кого випало останнє слово, той, не задумуючись, повинен сказати довільну цифру (до 10). Ведучий починає рахунок з його сусіда. На кого випало назване число, той повинен виконати завдання ведучого (назвати ту кількість рослин, тварин, річок, міст, речення чи слово з тою кількістю слів чи букв, що і назване число). В той час, поки ведучий рахує вголос до названого числа, виконавець мусить виконати завдання. Якщо не виконає, то вибуває з гри.

ПАСТИ СВИНКУ

Участь: Рій.

В центрі майданчика копають ямку і такі ж ямки навколо неї на відстані 3-5 метрів. Біля кожної з них стоять з палицями учасники гри. Ведучий – „пастух” з великої ямки викочує палицею полотняний м'яч (консервну банку) – виганяє свинку з свинарника і старається загнати її в іншу ямку.

Кожен стереже свою ямку і намагається відбити свинку далше від себе. До чиеї ямки вона попаде, той міняється з ведучим ролями, тобто стає пастухом.

Правила гри:

1. Відбивати можна свинку від своєї ямки тільки палицею.
2. Розміри ямки не повинні бути меншими ширини ступні у взутті.
3. Сторож ямки не має права зрушити з того місця, що вибрав.

ТАК ЧИ НІ

Участь: Рій.

Мета: Розвивати увагу.

Місце: Домівка або майдан.

Всі новаки сидять так, щоб їх всіх бачив ведучий гри. Ведучий зачитує віршований вступ гри:

Зіграти хочеться мені
З тобою, брате, в „Так чи ні?”
Тобі питання задаю
Готуй же відповідь своєю.
Відповідай, коли мастак,
єдиним словом: „Ні” чи „Так”.

Якщо кмітливий, хлопче, ти,
то може й рима допомгти.
Але вона хитрюща в нас,
Аби не збила з толку враз!
Тягнути час навіщо нам?
В процесі гри побачиш сам.

Перед тим, як розпочати гру, ведучий пояснює, що на кожне запитання віршованого типу повинна бути дана відповідь так або ні. Якщо ви вважаєте, що треба давати відповідь „так”, то ведучий після прочитаного запитання дає сигнал (свистком або вдаряє в долоні), а новаки кажуть „так” і одночасно раз плеснуть в долоні; якщо кажуть „ні”, то в долоні не треба плескати. Виграє той, хто даватиме вірно і вчасно (після сигналу ведучого і не пізніше за інших) відповіді на запитання. Хто порушить правила гри, той вибуває з гри.

ПОЗІР! Ну, що ж – поїхали!
СКАЖИ, співає сом пісні?
 Не гайся з відповіддю! (НІ)
 Чи вмiє плавати гусак?
 Ну, що на це ти скажеш? (ТАК)
 Чи може стати у вогні
 вода холодним льодом? (НІ)
 Скажи мені, червоний мак
 В січневу пору квітне? (НІ)
 А крокодили на сосні
 Свої будують гнізда? (НІ)
 Чи може вище гір літак
 у вишину злетіти? (ТАК)
 Узори пишні на вікні
 Мороз малює взимку? (ТАК)
 Чи правда, друже мій, що рак,
 коли повзе, то задки? (ТАК)
 Якщо не їстиме три дні,
 Верблюди ходити зможе? (ТАК)
 Коли розсердиться їжак,
 Слона він вбити може? (НІ)
 Річка біжить у далині
 чи є у неї ноги? (НІ)
 Росте у морі пастернак?
 Відповідай скоріше? (НІ)
 А чи буває сон у сні?
 Чекаю відповіді. (ТАК)
 Перекривив синицю шпак.
 Таке в житті буває? (ТАК)
 Скажи, морози крижані
 Страшні для мавп тропічних? (ТАК)
 Чи правда це, що вовк усмак
 наївся груш і яблук? (НІ)
 А під кінець скажіть усі:
 Цікава гра у „так чи ні“?

ЗАУВАГА: Цю гру можна переводити під час новацького вогника, святочних імпрез для заповнення павзи.

Хоча новаки є чесними, але ця гра для найчесніших, аби зізнатись у своїй неуважності.
 (Анатолій Бортняк)

Ігровий куток у цьому числі опрацював С.О. В'ячеслав Свердун з Козови.

Самодіяльна Гра

ХОРОБРИЙ ДЖЕК АНГЛІЙСЬКА КАЗКА

За давніх часів, коли по лісах, як твердять старі люди, ще водилися феї та чарівники, в Корнуолсі з'явився страшний велетень-людоджер Тундерель. Він був велетень, куди вищий за людину. Коли Тундерель ішов, земля двигтіла йому під ногами.

Почувши грізну велетневу ходу, люди ховалися.

Лиш один чоловік не боявся його — Джек, син простого селянина.

Джек був хлопець спритний і винахідливий. Він ніколи не губився і вмів вирятуватися з будь-якого лиха. Не раз він закликав корнуолців стати на бій з людоджером, але ті затикали вуха й казали:

— Де вже нам боротися з таким велетнем! Він переб'є нас, як мух.

Тоді Джек поклав сам розквитатися з людоджером. Якось подався він на ярмарок до сусіднього міста. Прийшов туди увечері, дивиться — місто наче вимерло, на вулицях жодної живої душі. Нараз в одному будинку прочинилась віконниця, і визирнув переляканий дід.

— Ховайся швидше! — шепнув він Джекові. — В місті Тундерель! Зранку вскочив у місто й почав домагатися, щоб видали йому Джека. Він, мовляв, хоче його вбити. А Джек у нас і не бував. Тундерель розлютувався, схопив дочку самого короля і помчав шукати Джека. Сказав, що повернеться і всіх нас замордує. Ось яке лихо накликав на наші бідолашні голови цей Джек, щоб він крізь землю провалився!

— Дякую за добре побажання, дідусю! Та мені щось не кортить провалюватися! — засміявся Джек.

Старий злякано зачинив віконницю.

— А як потрапити в Тундерелів замок?

— Його замок оточують високі мурі, — визирнув знову старий. — А під ними глибокий рів з водою. Попастися в замок можна тільки через міст. Але його стережуть два страховища — грифони. Кажуть, коли тих грифонів напоїти водою, то вони пустять через міст, але досі не знайшлося сміливця, котрий ризикнув би до них підступити.

— Може, мені спробувати? — замислено мовив Джек.

Подякував він дідові за пораду, попросив у нього двоє відер і чимдуж побіг до Тундерелевого замку.

Біля мосту Джек зачерпнув два відра води, безстрашно підступив до вогнених грифонів і дав їм напитися. Грифони почали жадібно хлебтати воду й пустили Джека. Він прожогом помчав через міст і опинився в замку. Там у вогкому підземеллі мучилися десятеро бранців.

— Допоможіть мені підпиляти міст, — сказав їм Джек. — Ми зробимо це так, що Тундерель нічого не помітить.

Бранці кинулися підпилювати міст. Щойно вони його підпиляли, в небі появилася колісниця, запряжена крилатим драконом. Колісниця опустилася коло мосту, і з неї вийшов Тундерель з карликом Довга Борода.

Джек сховався за деревом. Тундерель почув людський дух і закричав на грифонів:

— Як ви насмілилися пустити через міст людину?

— Ми тобі стільки років служили вірою й правдою, ти ж нам ковтка води не дав! А ця людина не пошкодувала дати по цілому відру! — відповіли грифони.

Ще дужче розлютився Тундерель і кинувся на міст. Але підпиляні дошки завалилися, і він з розгону впав у глибокий рів.

— Потопаю! — закричав Тундерель. — Довга Борода, порятуй мене!

Але карлик сів у свою колісницю і гайнув навтьоки, насварившись на Джека кулаком. А людоджер захлинувся в холодній воді й потонув.

— Так йому й треба! Так йому й треба! — почув Джек чийсь писклявий голос.

Від замку до нього простувала сходами негарна руда дівчина.

— Королівна йде, королівна! — зашепотіли бранці й уклакли перед дівчиною.

Тільки Джек залишився стояти. Королівська дочка підійшла до Джека і, тицьнувши йому до губів худу руку, промовила:

— Мій батько зробить тебе лицарем! А я вшановую тебе великою милістю: ти можеш зі мною одружитися.

«Оце ще руде лихо на мою бідолашну шию!» — подумав Джек.

— На жаль, я вже одружений, ваша королівська високість, — вигдавав він, уклонивсь і подався шукати карликів замок.

Той замок стояв на вершечку високої гори, вхід до нього сторожив зелений дракон. Але Джек непомітно пройшов повз страхавище.

На порозі замку сидів карлик і грів над жарівнею руки. Його довга борода слалася долі. Карлик почув Джека нюхом:

— Давненько я на тебе чекаю, Джеку! Навіть змерз, чекаючи.

Карлик спритно скочив з порога вбік. Його довга борода обкрутилася навколо Джека й сповила його, як немовля. Джек ледве дихав.

— Ну що? — знущався з нього карлик. — Хто з нас дужчий?

— Ти дужчий, а я розумніший! — закричав Джек і клубком покотився долі, розмотуючи страшну карликову бороду.

Тоді карлик закрутився дзигною навкруг Джека, знову сповиваючи його бородою.

Вони качалися долі, здіймаючи хмари куряви, і не можна було роздивитися, хто кого долає.

«Невже цей мерзенний карлик мене поду-

жає? — думав знемагаючи Джек. — Ні, цього не буде ніколи!»

Джек у велику силу підкотився клубком до жарівні з гарячим приском і безстрашно перекинув її на себе.

Карликова борода враз спалахнула й згоріла, карлик зойкнув і кинувся тікати. Поки Джек гасив на собі одяг, карлик скочив на зеленого дракона і гайнув геть.

Джек побіг у замок. Відчинивши перші двері, він зазирнув у порожню кімнату й завмер з жаху: там сиділа припнута ланцюгом біла жаба! На шні в неї були здорові бородавки. Джек зачинив двері й побіг далі. В сусідній кімнаті він побачив страшного звіра, прикутого до стіни. У нього були могутні левині лапи й пташина голова. Поряд з дивовижним звіром стояв кухоль з водою, але ланцюг був такий короткий, що хоч як страхавище пнулося, та не могло дістати. Джек швидко присунув до нього кухля і пішов далі.

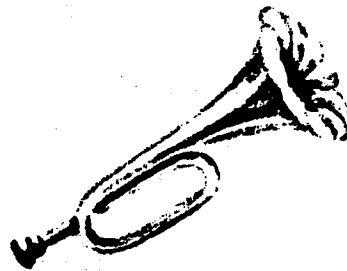
У замкові було сто кімнат, і в кожній сиділи страшні небачені птахи, звірі й комахи. В останній кімнаті жив сам карлик. Джек здогадався про те, побачивши маленьке ліжко, низький столик і крихітний стілець. На столі лежала срібна сурма.

Джек узяв сурму й засурмив щосили.

Він ішов з кімнати в кімнату й сурмив, і страшні потвори перекидалися на людей. Так він обійшов увесь замок і звільнив усіх бранців.

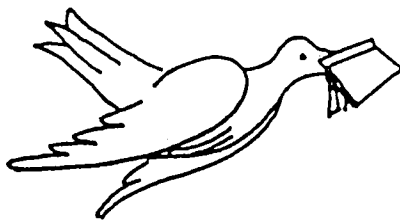
— Хай живе Джек — переможець людоджерів! — радісно гукали вони.

Потвора з левиним тулубом і пташиною головою перекинулася на могутнього лицаря, і цей лицар подарував Джекові свого коня.

ІЗ ПРИРОДНИЧОГО ЗАПИСНИКА

35

ПРОЩО ГОВОРЯТЬ НАЗВИ МІСЦЕВОСТЕЙ І РІЧОК

В Україні є близько 600 населених пунктів та 35 річок, назви яких пов'язані з назвами народів та племен, які були на території нашої держави. Майже три десятки поселень, що є на всій території України, походять від слова „татари”. Це – Татрівка, Татаринці, Татарка, Татарбунари, Татарів і т.п.

Назва міста Ківерці на Волині та багато сіл на південному Бузі пов'язуються із назвою племені „Тиверців”, що займали територію між Дністром, Прутом і Дунаєм. На правобережній Україні і, особливо, в західніх областях, часто зустрічаються назви, що говорять про „турків” – Турчин, Турчинка, Турка, Турятка.

ЦІКАВО З НАТУРИ

Одна рослина соняшника за літо „випиває” бочку води місткістю 200-250 літрів. А для визрівання одного кілограма пшениці треба близько 1200 літрів. Ось яку роль в житті рослин відіграє вода!

Одна сіра полівка знищує за літо кілограм зерна, а одна сова за цей час впольовує 1000 полівок і мишей. Отже, одна сова рятує за сезон тонну хліба!

Немовля кита протягом доби випиває 400 літрів материнського молока.

Жайворонка не видно, коли він злітає на висоту 300 метрів, а його пісню чути навіть з висоти 600 метрів.

Найбільша кількість зубів у звичайного садового слимака: 14.175!
(ЗАПИТАННЯ РЕДАКЦІЇ: А чи є серед слимаків дентисти?)

В одному грамі ґрунту міститься 5 мільярдів різних мікроорганізмів.

Під час падіння на здобич сокіл розвиває швидкість до 360 кілометрів на годину.

Павутиння – це пластичний матеріал, який часом має товщину на 25-тисячну частину міліметра.

Дикі качки гніздяться не лише на воді, але й на деревах або в кущах.

Блискавка спричиняє температуру втриє більшу від температури поверхні сонця.

Серед квітів існує антипатія. Наприклад, конвалія невживається з бузком. Поставте конвалію та бузок в одну вазу і останній негайно загине. А от конвалія і незабудька почувуються разом чудово.

Розділ „Із природничого записника” в цьому числі підготувала:

С.О. Олена Пинзин (Надвірна).

РОЗГАДАЙТЕ ?

Цікаві задачки

2. Сиділо на дереві десять горобців.
Я кинув палку і двоє злетіло.
Скільки на дереві залишилося?
3. Летіло двадцять ворон. Стрілець
двох убив. Скільки лишилося?
4. Горіло сім свічок, дві з них
потухли, скільки залишилося?
5. У млині чотири кутки, у кожному
кутку сидить кіт, проти кожного
— ще три коти. Скільки котів у
млині?
6. Сім братів і в кожного одна
сестра. Скільки всіх сестер?

Відповіді

1. Жодного, бо всі, які уцілили,
полетіли.
2. Двоє вбитих, а решта полетіли.
3. Дві, які потухли, а решта згоріли.
4. Чотири.
5. Одна.

Прості запитання

1. Хто зробив діда й бабу?
2. Хто ще так гавкає, як собака?
3. У кого є ще такі голки, як у
їжака?
4. Що станеться з козою, як їй сім
років мине?
5. Що тепліше від кожуха?
6. Що буває після Нового року?
7. Що треба для обіду?
8. Що найм'якше, коли сплять?
9. Що найнижче?
10. Що найтяжче?
11. Що пече без вогню?
12. Як ходить кобила?
13. Як іде курка до зерна?
14. Коли дурень буває розумним?
15. Коли когут несеться?
16. Коли гуска не годна плавати?
17. Коли чорній кішці найлегше
пробратися до хати?

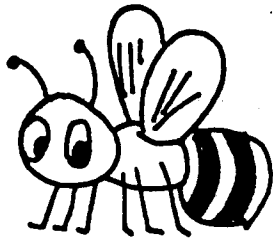
Відповіді

1. Онуки. 2. Пес. 3. У їжачихи.
4. Наступить восьмий. 5. Два
кожухи. 6. Друге число. 7. Ложку.
8. Кулак. 9. Вода. 10. Вогонь.
11. Окріп. 12. Так, як і ківь.
13. Так, як і півень. 14. Коли
мовчить. 15. Коли несуть його на
тарілці. 16. Коли в калюжі мілко.
17. Коли відкриті двері.

Загадки

1. Нас сім братів,
літами всі рівні,
а іменами різні. (Тиждень)
2. П'ятдесят два орли,
а тільки одне яйце знесли.
(Тижні і рік)
3. Триста шістдесят чайок,
п'ятдесят два орли,
дванадцять голубів
одно яйце знесли.
(Дні, тижні, місяць, рік)
4. Крил не має, а навколо Землі
і Місяця літає. (Супутник).
5. Засвітила, полетіла — хвіст
вогненим залишила. (Комета)
6. Яка птиця до Місяця долетить?
(Ракета)
7. Рівненька доріжка посипана
горошком. (Чумацький Шлях)
8. Розсипалось на ніч зерно,
глянули вранці — нема нічого.
(Зорі)
9. Прожив дід шістдесят років,
справляв день народження
п'ятнадцять раз і жодного разу
не пропустив свого дня
народження за все життя. Чи
може так бути?
(Може, якщо він народився
29 лютого).

Подала С.О. Юля Бурма

ПРИКАЗКИ

Біля рідної матки добре дитятку.
Як мати рідненька, то й сорочка біленька.
Мати однією рукою б'є, другою гладить.
Що мати навчить, то й батько не перевчить.
Діти, як квіти: поливай, то ростимуть.
Малі діточки, що ясні зірочки: і світять і радують у
темну ніченьку.

(„Веселка“)

Христос Воскрес!

Воістину Воскрес!

ВІСТІ З УКРАЇНИ

ВІСТІ З ОСТРОГА.

В Острозі Пласт існує від 1992 року, а новацтво з'явилося лише в 1999 році. Весною було набрано три новацькі рої - „Іжачки“, „Зірочки“ та „Кіберята“, які об'єдналися в гніздо і назвалися „Діти підземелля“. Виховниками стали три юначки із гуртка „Дрібні блискавиці“. Сестрички Оленка, Люда і Ірина швидко знайшли спільну мову з дітьми. Ось тільки проблеми з'явилися одразу – відсутність досвіду, літератури, методики, домівки, а ще – велика кількість бажаючих займатись в Пласті і хронічна нестача виховників. І вже в липні наші новачки поїхали в табір. Ой, важко їм було! Але справились, вистояли і повернулись переможцями! Майже всі склали проби.

В вересні в нашого міста – День народження. Традиційним подарунком місту від пластунів є дитяча ігрова програма. І звичайно, майже у всіх змагах наші новаки одразу ж показали „вищий клас“ і пластовий вишкіл. Трохи смішно було збоку спостерігати за хлоп'ям 8-9 років, який, перемігши в змазі, на привітання гордо відповідав: „А якже, я ж – пластун!!!“ і вимагав віддати нагороду переможеному. Смішно! А може, так і має бути?

І ще одне велике свято в нашому місті - Свято Миколая. Свято чудес і подарунків. Подарунок новацтву готували всі юнаки, юначки і старше пластуństwo. Готували майже півтора місяця – домовившись за костюми, маски, приміщення, музику, нагороди і ще багато чого. Не все вдалося, не все зробили, як хотілося, але наших наймолодших привітали шумно і весело. Святкова заля напівтемна, прозїрки з зимовим лісом, кінопластовий сніг і зелені гілляки ялин. Навіть дорослі оцінили казковість декорацій, що й казати про дітей! Ведучі – Вовчик і Зайчик оголошували виступаючих учнів дитячої музичної школи, розповідали про святого Миколая, бавилися із дітьми. А коли нарешті з'явилися ангели із дзвіночками і сам святий Миколай, заля затихла і тиша зберігалася прямо казкова, доки учасники дійства роздавали подарунки. Оскільки свято було не лише для наших „пластунських“ дітей, а й для всіх дітей 15ти-тисячного міста, то зрозуміло, що після закінчення концерту всі „наші“ діти прибігли до нас, подякувати і поділитися враженнями. Єдиним виявленим недоліком було те, що програма була короткою (близько години). Потім були численні завірення в любові до виховників і „солодкий стіл“ в домівці. Вечір швидко скінчився, але я сподіваюсь, що ті життєві істини, що ми намагалися донести до дітей, те сердечне тепло, вони пронесуть через все життя і колись через півстоліття згадають, як колись вони святкували свято Миколая і та ідея, ті друзі і та атмосфера грітимуть їх маленькі серця все життя.

І на останок маленька історія. Через день після концерту я, повертаючись додому, йшла за мамою із хлоп'ям 6-7 років і почула: „Мамо, а святий Миколай казав, що треба любити Бога і Україну, допомагати всім і слухатися тата з мамою“. Ось така історія. Веселих свят!

Сестр. Ольга Андрійчук.

**ЖУРНАЛ
1999-05
с. Підгірці**

ТА А СТ

Мушкетери

С. О. Ольга Свідвинська
— рідна нація
комендантка

сестричка Катруся Свідвинська (писарка)

Сестричка
Мадригалита
Педянка
Сестричка
Мадригалита
Кручок
Сестричка
Мадригалита
Педянка

Мушкетери

БІТОСІ АВА
ЛІА СІ АВА
Мушкетери

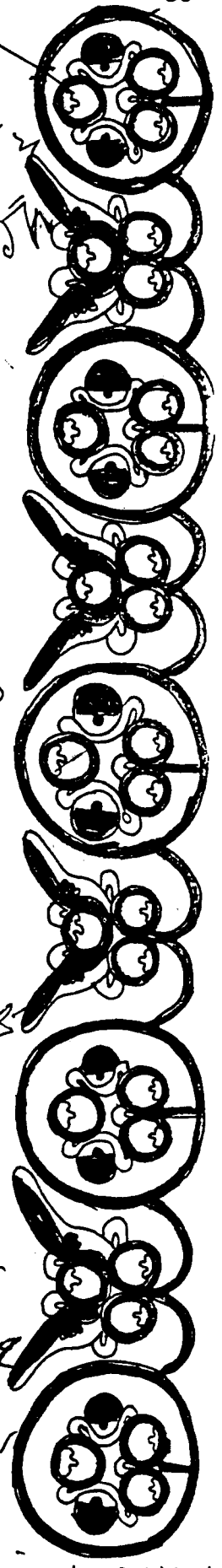
Великий Олександр
Олександр Великий
Мушкетери

Зелену
Мушкетери

Золотомислю
Сен. у
Мушкетери

Тасина
Мушкетери
Мушкетери
Мушкетери

Мушкетери
Мушкетери
Мушкетери

вісті булави УПН**Зміни в реєстрі частин УПН**

Рішенням КПС від 6 листопада 1999 року:
 внесено до реєстру частин УПН підготовче гніздо "Побратими стрімкої скелі" (станція Київ), затверджено в/о зв'язкового ст. пл. Костю Тесленка;
 внесено до реєстру частин УПН підготовче гніздо "Чарівний ліс" (станція Івано-Франківськ), затверджено гніздовою ст. пл. Марічку Артиш.
 Надано порядкове число 28 підготовчому гнізду "Лицарі зеленого лісу" (станція Рівне). Звільнено від обов'язків гніздової ст. пл. Світлану Каленську і призначено в/о гніздової ст. пл. вірл. Ярину Шеремет.

Нові члени КВ УПН

Рішенням КПС від 6 листопада 1999 року надано I ступінь в КВ УПН ст. пл. вірл. Ярині Шеремет (станція Рівне).

Вишколи, вишколи, вишколи...

Рішенням КПС від 6 листопада 1999 року зараховано вишкіл РОВ 150 (впорядників 119), що відбувся 9-13 червня 1999 року в Краматорську пл. прих. Катерині Антоненко (станція Маріуполь), пл. прих. Оксані Лозовій (станція Маріуполь), пл. уч. Роману Маляренко (станція Краматорськ), пл. уч. Дмитру Давиденкові (станція Краматорськ).
 Рішенням КПС від 6 листопада 1999 року зараховано вишкіл РОВ 147 (впорядників 117) ст. пл. прих. Надії Романюк (станція Богородчани), пл. сен. прих. Ганні Фединчук (станція Болехів).

Рішенням КПС від 6 листопада 1999 року зараховано вишкіл РОВ 148 (впорядників 118) пл. прих. Віктору Троцькому (станція Кременчук), пл. уч. Максиму Безнову (станція Крипів), пл. уч. Олені Шкарупі (станція Кіровоград), пл. уч. Світлані Гаращенко (станція Кіровоград).

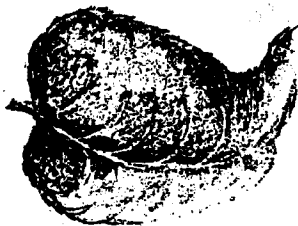
Зміни в реєстрі новацьких частин

Рішенням КТР від 4 грудня 1999 року зроблені зміни в реєстрі новацьких частин:
 внесено до реєстру підготовчих новацьких частин підготовче гніздо "Лісові хащі", станція Тернопіль, та призначено в.о. гніздової ст. пл. Наталку Нагуляк;
 підготовче гніздо "Гуцульські мальви", станція Стрий, та призначено в.о. гніздової ст. пл. Галю Левків.
 викреслено з реєстру підготовчих новацьких частин:
 самостійний рій "Білочки", ст. Івано-Франківськ, у зв'язку з утворенням гнізда.
 Увільнено від обов'язків в.о. гніздової ст. пл. Марічку Худу.

Нові члени Орлиного Кругу

Рішенням КТР від 4 грудня 1999 року надано I ступінь в КВ УПН ст. пл. Олені Пиндзин, ст. Надвірна, на підставі виконаних передумов.

(„Вісник КПС України”)

СВІТ НОВАЦТВА

Святкуємо 50-річчя Пласту в Америці

1. Написати лист на одну сторінку котрий описує ваше гніздо/самостійний рій.

- назви роїв
- станиця
- різне та цікаве про рій

2. Зробити фотографію гнізда/роя.

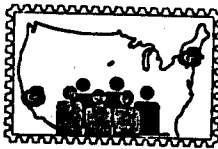
3. Зробити 30 копій листа і фотографії. Вислати копію листа та фотографії до кожного виховника на залученому списку.

4. Коли ви дістанете листи та фотографії з інших станиць вивісіть їх на карті ЗСА, зазначаючи місто звідки прийшов лист.

5. До 30 червня 2000, на кінець, взяти фотографію гнізда/самостійного роя із вашою картою та вислати із своїм листом до мене!

Готуйсь!

ст.п. Тамара Ганкевич
Крайовий Комендант Новацтва

МАЛА РАДА ОРЛИНОГО КРУГА

1. XXIV КПЗ їзд закликає Крайову Комендантку УПЮ зложити всіх зусиль, щоб відновити діло Орлиного Круга на терені ЗСА.
2. XXIV КПЗ їзд закликає zorganizувати Велику Майстерню Новацьких Виховників в наступних двох роках.
3. XXIV КПЗ їзд закликає новацьких виховників і гніздових вживати і підтримати новацький журнал "Готуйсь" і журнал новацьких впорядників "Вогонь Орлиної Ради".

(„Пластовий листок“)

ВІСТІ З КАНАДИ

ЗВІТ РЕФЕРЕНТІВ УПН.

42

ЧИСЕЛЬНИЙ СТАН УПН 31 грудня 1999 р.

УПН-ів

СТАНІЦЯ	РІЙ/ГНІЗДО	1997	1998	1999
ВІННІПЕГ	ч. 1 «Лісові Звірі»	28	34	29
ГАМІЛТОН	рйя «Тигри»	5	5	4
ЕДМОНТОН	ч.9 «Лісове Царство»	21	28	20
КАЛГАРІ	рйя «Ведмеді»	6	7	6
МОНТРЕАЛ	ч.3 «Хлопці Зеленого Бору»	16	15	8
ОТТАВА	ч.101 «Дикий Ліс»	8	9	2
СТ. КЕТЕРИНС	рйя «Тигри»	3	3	3
ТОРОНТО	ч.5 «Юні Лицарі», ч.7 «Карпатські Звірі»	123	121	65 45
	РАЗОМ	210	222	182

УПН-ок

СТАНІЦЯ	РІЙ/ГНІЗДО	1997	1998	1999
ВІННІПЕГ	ч. 8 «Крилаті»	24	28	27
ГАМІЛТОН	рйя «Горобчики»	3	4	4
ЕДМОНТОН	ч.6 «Працьовиті»	21	12	19
КАЛГАРІ	рйя «Метелики»	7	8	8
МОНТРЕАЛ	ч.4 «Пташата»	12	18	15
ОТТАВА	ч.101 «Дикий Ліс»	10	12	9
СТ. КЕТЕРИНС	рої «Підсніжечки» «Соняшники»	5	8	8
ТОРОНТО	.2 «Перелетні», ч.10 «Весняні Квіти»	104	107	51 50
	РАЗОМ	188	197	191

396 419 373

II. ОРГАНІЗАЦІЯ/ПРАЦЯ ПО СТАНИЦЯХ

ВІННІПЕГ

В 1998 р пл. сен. Тамара Опар перебрала пост референта УПН. Сходини відбуваються регулярно і гніздові, ст. пл. Моніка Сарий (гніздо новаків) і ст. пл. Тереса Вавриков (гніздо новачок), з ентузіазмом співпрацюють з виховниками і референтом. Разом є 8 роїв і кожний рій має виховника. Також заохочують молодше юнацтво до праці з новацтвом як помічники. Зі станиці поїхало 6 виховників на новацький вишкіл в 1998 р. Станичний новацький табір відбувся від 4-го до 11-го липня під проводом коменданта пл. сен. Славко Балюта на тему панамериканських ігор. Разом було 46 новацтва на таборі.

САМІЛТОН

В станиці є два рої: 1) рій новачок «Горобчики» і 2) рій новаків «Тигри». Зайняття відбуваються спільно під проводом станичної пл. сен. Ірини Горнич. Станична має великі труднощі знайти виховників тому, що старше пластунство від'їжджає на студії. Діти підготовляються до вмілостей і проб, і беруть участь в станичних імпрезах. Але дуже мало родин висилають дітей на новацькі табори.

МОНТРЕАЛ

Гніздовий ст. пл. Павло Гела провадить працю в обох гніздах. Разом є 5 роїв і кожний рій має виховника (5 із 7 виховників мають вишкіл) і сходини відбуваються регулярно і в одностроях. Зі станиці поїхало 6 виховників на новацький вишкіл в 1998 р. Станичний новацький табір відбувся від 4-го до 18-го липня під проводом коменданта пл. сен. Гані Паньків (станична). На табір поїхало 35 учасників.

ОТТАВА

Гніздова пл. сен. Маланка Левицька провадить працю з новацтвом в станиці від 1997 р. В останніх роках більше число новацтва переходить до юнацтва ніж вписується до новацтва. Тепер є 2 мішані рої і гніздова має великі труднощі знайти виховників. Сходини відбуваються регулярно і в одному рою 2 сестрички чергуються сходинами що два тижні. Новацтво їде на новацькі табори в Монтреалі.

ЕДМОНТОН

В станиці є два гнізда. Пл. сен. Юрій Дитиняк провадить працю з новаками і пл. сен. Маруся Петришин перебрала гніздо новачок від ст. пл. Меласі Гнатюк в 1999 р. В новаків є 3 рої і 4 виховники (юнаки) які працюють під проводом гніздового і одного батька. В новачок є 2 рої і 4 виховниці (2 з вишколем і 2 помічники). Сходини відбуваються регулярно і новацтво їде на прогулянки і бере активну участь в станичних імпрезах. В 1999 р. новацтво зробило добре діло сиротинцям в Україні і отримали лист подяки, яке дуже задоволило новацтво. Станичний новацький табір відбувся від 1-го до 10-го серпня під проводом комендантів пл. сен. Юрія Дитиняка (до 6го серпня) і пл. сен. Лесі Саведчук (від 7го серпня) на тему космос. Разом було 43 новацтва на таборі.

КАЛГАРІ

В станиці є два мішані рої: «Вовки» і «Ведмеді» під проводом пл. сен. Григорія Долішного. Зайняття відбуваються що два тижні під церквою. В новацтві є 4 виховники (один з вишколом). Обидва рої стрічаються на сходини в інакших часах, але час до часу заплановано спільні зайняття для обох роїв. Старший рій є розділений на 2 групи коли підготовляється до проб. Станиця тримає тісний зв'язок з станицею Едмонтон, і велике число дітей їде на табори до Едмонтону.

СТ. КЕТЕРИНС

В станиці є три рої. Станична пл. сен. Марійка Кобзан-Дяків провадить працю з новацтвам і є виховницею одного роя. Другі рої провадять старші пластуни котрі мають вишкіл. Сходини відбуваються регулярно і програма точно опрацьована. Часто відбуваються спільні станичні зайняття/прогульки в яких новацтва бере участь. Літом новацтво їде на новацькі табори в Боффало.

ТОРОНТО

В станиці є великі гнізда і координують працю референти: УПН-ів - пл. сен. Богдан Лехман і пл. сен. Якро Матківський; УПН-ок - пл. сен. Люба Тарапацька до весни 1999 р і пл. сен. Уляна Хабурська перебрала. У звіттовому часі була велика зміна гніздових в новачок і референт УПН-ок має великі труднощі знаходити гніздових. В II-ому гнізді ст. пл. Таня Томілко провадила працю до травня 1999 р і перебрала від неї ст. пл. Оксана Горіх. Восени 1999 р гніздова виїхала поза містом і перебрала ст. пл. Андрея Фіголь. В X-ому гнізді пл. сен. Адріянна Шука перебрала пост гніздового від ст. пл. Ренати Копач. В новаків далі провадять гнізда пл. сен. Нестор Микитин і пл. сен. Михайло Витягловський.

Кожний рій має виховника, а в багатьох роях також є помічники. Через різні причини (студії, праця) є мало старших, вишколених виховників. Приходять молодші виховники які потребують помочі і дошколу. Референти стараються зорганізувати кадри виховників. У звіттовому часі провадили кадровою пл. сен. Любко Лагодинський для братчиків і пл. сен. Адріянна Шука для сестричок.

Сходини відбуваються регулярно. Референти і гніздові стараються включити батьків до помочі в переведенні зайнять і таборів.

Табір новаків на летунську тему відбувся від 3-го до 17-го липня під проводом коменданта пл. сен. Данила Даревича. Брало участь 78 новаків. Табір новачок відбувся від 18-го до 31-го липня під проводом коменданта пл. сен. Уляни Хабурської на морську тему. Брало участь 77 новачок.

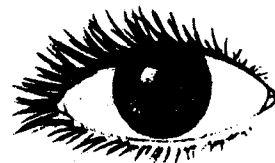
ІІІ. ВИШКОЛИ**ВИШКІЛ НОВАЦЬКИХ ВПОРЯДНИКІВ**

Вишкіл на ступень новацького впорядника (139 Рада Орлиного Вогню - Впорядників 114) відбувся від 24-го червня до 4-го липня 1998 р. на Пластовій Січі в Графтон, Онтаріо. Брало участь 33 учасників. Звіт з вишколу окремо поданий.

Список учасників:

Тамара Балан	-	Торонто
Ярема Белей	-	Торонто
Харитя Білаш	-	Торонто
Міка Вавриков	-	Вінніпег
Александр Василик	-	Монтреал

Віра Гела	-	Монреал
Остап Дубас	-	Торонто
Орест Закидальський	-	Торонто
Роман Калинюк	-	Торонто
Марійка Качмар	-	Едмонтон
Никола Майборода	-	Монреаль
Таїса Мейсон	-	Торонто
Ярослав Петрів	-	Едмонтон
Діяна Пилипович	-	Вінніпег
Лесько Рей	-	Торонто
Христя Савчин	-	Монреаль
Юліян Сарий	-	Вінніпег
Евген Сеньків	-	Торонто
Мелодія Сербин	-	Монреаль
Наталка Сербило	-	Вінніпег
Іванка Сливинська	-	Торонто
Мотря Спольська	-	Торонто
Павло Терепенко	-	Торонто
Андрій Терпляк	-	Торонто
Адріян Федина	-	Торонто
Таня Федорович	-	Торонто
Платон Хоптяний	-	Вінніпег
Лада Шулякевич	-	Едмонтон
Марко Шумелда	-	Торонто
Зоряня Шух	-	Торонто
Олеся Чучман	-	Вінніпег
Наталка Юник	-	Торонто
Наталка Якимець	-	Монреаль

ІV. ПРАЦЯ КОМІСІЇ НОВАЦЬКИХ ПРОБ І ВМІЛОСТЕЙ

У звітному часі комісія новацьких проб і вмілостей далі працювала над започаткованим проектом. Члени комісії з Канади: ст. пл. Катруся Горіх, пл. сен. Христя Желтвай, пл. сен. Софійка Качор, пл. сен. Таня Онишук, пл. сен. Олесь Сливинський, пл. сен. Роксоляна Сливинська. Прелімінарний проєкт вмілостей був представлений на Нарадах Гніздових в 1998 р.

У. РЕЄСТР ВИШКОЛЕНИХ ВИХОВНИКІВ

Започаткований реєстр усіх пластунів котрі перейшли новацькі вишколи для виховників і гніздових в Канаді. Зібрано інформації з вишколів до 1985 р і вислано усім гніздовим і референтам. Ціль реєстру є допомогти станицям в шуканні вишколених до помочі в новацькій праці.

УІ. ВИДАВНИЦТВО ГОТУЙСЬ

Референт УПН брала участь в сходах Пластового Видавництва - ЗСА і Канади.

ГОТУЙСЬ!

пл. ст. Маруся Колос

пл. сен. Х. Желтвай

референти УПН

ВИШКОЛУ НОВАШЬКИХ ВИХОВНИКІВ139 РОВ В114

Дата: 24-го червня до 4-го липня 1998 р.

Місце: Пластова Січ біля Графтон, Онт.

I. Організація**а. Провід: (Спільна команда)**

пл. сен. Таня Онищук
 пл. сен. Христя Желтвай
 пл. сен. Маруся Колос

пл. сен. Роксоляна Сливинська
 ст. пл. Катруся Горіх
 ст. пл. Данило Даревич

б. Прелегенти:

члени проводу

пл. сен. Варвара Тиховецька-Рос
 пл. сен. Марійка Дяків
 пл. сен. Олеси Сливинський
 пл. сен. Леонід Терпляк
 пл. сен. Христя Терпляк
 пл. сен. Христя Колос
 пл. сен. Ганя Шиптур
 пл. сен. Мотря Ільницька

ст. пл. Тамара Онищук
 ст. пл. Лада Даревич
 ст. пл. Любко Белей
 ст. пл. Оксана Горіх
 ст. пл. Рената Копач
 ст. пл. Ксеня Сливинська

в. До помічі:

пл. сен. Христя Терпляк (організація господарки)
 мешканці оселі «Крим» (ужиток оселі на оселі на шідбуття вишколу)

II. Учасники:

Вінніпег: Міка Вавриков
 Діяна Пилипович
 Юліян Сарий
 Наталка Сервилло
 Платон Хоптяний
 Олеся Чучман

Едмонтон: Харитя Білаш
 Марійка Качмар
 Ярослав Петрів
 Лада Шулякевич

Монреал: Александер Васялик
 Віра Гела
 Нікола Майборода
 Христя Савчин
 Мелодія Сербин
 Наталка Якимець

Торонто: Тамара Балан
 Ярема Белей
 Остап Дубас
 Орест Закидальський
 Роман Каливюк
 Таїса Мейсон
 Лесько Рей
 Євген Сеньків
 Іванка Сливинська
 Мотря Спольська
 Павло Терефенко
 Андрій Терпляк
 Адріян Федина
 Таня Федорович
 Марко Шумелда
 Зоряна Шух
 Наталка Юник

III. Роздані матеріали

1. Книжка братчика і сестрички - КПС-Канада
2. Допоміжні матеріали - КПС-Канада
3. Книжка оповідань - КПС-Канада

4. Правильник ГПБ
5. Новацький співаник - КПС-Канада

IV. Завваги

Час вишколу цього року був відмінним від інших років, в тому, що відбувся з початку літа, через те, що серпень був призначений на відбуття ЮМПЗ в Манітобі. Тому вишкіл відбувся як тільки учасники покінчили школу. Час вишколу спричинив певні труднощі як теж і позитиви.

Деякі члени проводу які є учителі інших клас не могли прибути на початок вишколу і приїхали відразу після закінчення школи. Також справа устаткування табору була ускладнена тим, що сталі таборові приміщення були призначені новацтві й ми користали з приміщень оселі Криму та учасники спали по шатрах. Кухня організувалася на новацькому таборі й три рази денно харч доставлялося на місце нашого табору. Можливо також, що табір новачок мусів приміювати свою програму коли учасники вишколу переводили заняття з новачками. Словом, відбуття нашого табору вимагало співпраці інших на оселі. Тут конечно відмітити позитивне наставлення і жервеність тих які нам допомогли.

Одначе треба зазначити, що скоріше відбуття вишколу мало великі позитиви. Головне це, що учасники відбули вишкіл перед літніми таборами і їхали на табори з новими ідеями, знанням і ентузіазмом. Можливість працювати і переводити заняття з новачками табору нам дуже збагатило програму і закріпило знання учасників вишколу.

Цього року активну участь у переведенню вишколу брало велике число старших пластунів. Вони вложили багато ентузіяму, творчості і свіжого досвіду у свої заняття. Їхній вплив на учасників був дуже позитивний. Надійно нам було бачити, що стільки молодих пластунів які не так дуже давно тому самі переходили вишкіл, з такою охотою приложилися до переведення цього вишколу.

Треба відмітити, що число учасників було дуже високе (33) і, що це ускладнило переведення занять. Не було нам можливо прикладати стільки індивідуальної уваги кожному учасникові, що ми хотіли. З другої сторони слід відмітити, що атмосфера між учасниками була позитивна і ко-оперативна. Панувала співпраця! Рівень української мови був дуже добрий і учасники прикладали велике старання в цьому напрямі.

До успіху вишколу спричинилося багато людей. Перш за все учасники і провід вишколу відчуває глибоку вдячність мешканцям оселі Крим які не тільки дозволили нам користати з приміщення Криму, але ставилися до нас гостинно, доброзичливо і завжди ішли на руку потребам вишколу. Дякуємо родині Спольським які відступили своє помешкання на потреби вишколу. Особливо дякуємо пл. сен. Христі Терпляк, яка в повністю зайнялася господаркою вишколу. Її вклад і докладність страшенно спричинилися до полегші в переведенню вишколу. На кінець, висловлюємо глибоке спасибі станиці Торонто, яка вже роками не тільки дає повний ужиток оселі, але теж з дійсною пластовою поставою при кожному кроці нам допомагає.

З новацьким привітом «Готуйсь»,

пл. сен. Роксоляна Сливинська
реф. вишколу УПН

(„Пластовий вісник“)

а. УПН в звітovanому часі сходини відбувалися в осередках:

Битів до 06.1997р. ст. пл. І. Борушак

Гданськ (1997р.) – ст.пл. О. Халупа

Гіжицько – пл. уч. А. Бутрим

Рабаціно – (від 09.1998р.) пл. уч. А. Лоза

Загальна кількість новацтва у Польщі на 13.03.98р. – 30. Існує проблема з регулярним веденням сходин (проблеми з приміщенням, дисципліною серед дітей та батьків). Активно працює 14 новаків, решта це діти з різних місцевостей, де нема пластового осередка або новацького виховника. Існує потреба випрацювання виховниками УПН методи зв'язку з цими дітьми.

Успішно проходили новацькі табори, ведені ККН О. Халупа (цікава програма, різноманітність). Звіт з таборів та за час діяльності одержано – зв'язок дуже добрий.

Кадра виховників з 1-ого КВ – 13

Потреби УПН:

- систематична праця по осередках
- тісніші зв'язки між новаками середшкільного року та між виховниками
- організація літніх таборів
- вишколи та дошколи новацьких виховників.

(Зі звіту на КПЗ'98)

Сірі Орли пишуть...

49

Сестр. Ольга Андрійчук, Острог:

Щиро дякую за надісланий журнал „ВОР" і матеріяли „Шух – УПА". Вони дуже згодилися в нашому осередку. ...

Матеріяли, отримані на з'їзді дуже пригодилися, а журнали до сих пір „ходять по руках" наших новаків і виховників. І мушу сказати, що відгуки дуже добрі. Всім нам ВОР страшенно подобається. -

ЦІКАВЕ ЗВІДУСІЛЬ

КОЛИ Ї ТВОЇ ІМЕННИНІ?

С. О. Надя Кулинич

КВІТЕНЬ

				1 ДАРІЯ ХРИЗАНТА ХРИЗАНТ БОРЯНА	2 СВІТЛАНА АНАТОЛІЙ	3 ЯКІВ ЛЮБОМИР	4 ВАСИЛЬ
5 ЛІЦІЯ	6 ЗАХАР ЯКІВ	7	8 ГАВРИІЛ АЛЛА ІГНАТІЙ (СРНАТ) ЛАРИСА	9 МОТРА	10 ІМАРІОН СТЕФАН	11 МАРКО КИРИЛО	
12 (ВАН БЕНОН БЕНЯ	13	14 МАРІЯ	15 ТИТ АСКОЛЬД	16 НИКИТА (МІККИТЯ)	17 ЙОСИФ (СОСИЛ) ЮРІЙ	18	
19 МЕТОДІЙ	20 ЮРІЙ КАЛІНА	21	22 ВЛАДИМ	23 ТЕРЕНТІЙ	24 ЯРОМИР	25 ВАСИЛЬ	
26	27 МАРТИН	28 МСТИСЛАВ МСТИСЛАВА	29 ІРИНА	30 СИМЕОН			

ТРАВЕНЬ

2 ІВАН	3 ТЕОДОР СВЯТОСЛАВ СВЯТОСЛАВА	4	5 ТЕОДОР ВІТАЛІЙ ЛУКА	6 ЮРІЙ АЛЕКСАНДРА (ДЕСЯ)	7	8 МАРКО ЯРОСЛАВА (СЛАВА)	9 ІВАН
9 ВАСИЛІЙ	10 СИМЕОН СТЕПАН	11 КИРИЛО	12	13 ЯКІВ	14 ТАМАРА ЯРЕМА	15 ГЛІБ БОРИС	
16 ТЕОДОСІЙ ТИМОТІЙ	17	18 ІРИНА МИРОСЛАВ МИРОСЛАВА	19	20	21 ІВАН	22 МИКОЛА	
23 СИМОН	24 КИРИЛО І МЕТОДІЙ	25	26	27 ІСІДОР	28	29 ТЕОДОР	
30	31 ТЕОДОТ БОГДАН ЮЛІЯ (СУЯНА)						

ЧЕРВЕНЬ

	1	2	3	4	5	6
			ОЛЕНА КОНСТАНТИН		МИХАЙЛО	СКИМОН МАРКІЯНА ХРИСТІАН
7	8	9	10	11	12	13
		РУСЛАН		ТЕОДОЗІЯ		
14	15	16	17	18	19	20
УСТИНА		ЛУКА ПАВЛИНА	МАРТА	ІГОР		
21	22	23	24	25	26	27
ТЕОДОР	КИРИЛО	ТИМОТІЙ			КАЛИНА	
28	29	30				
		ЖАН				

Плакуча верба була колись гордим, струнким деревом. Високо вгору підіймала вона своє пишне гілля й красувалась проти ясного неба.

„Ніхто не має такого чудового гілля. — казала вона сонечкові. — Я найстрункіше в світі дерево. Я окраса садів”.

І сонечко ласкаво посміхалося їй, а небо пестило її...

Та от настав день, коли книжнички й фарисеї припели Господа нашого на суд до Пилата. Вони хотіли смерті Христа. Та Пилат, допитавши Пого, не знайшов на Ньому ніякої вини й хотів Пого відпустити. Але вороги Христа вимагали для Нього карі. Тоді намісник римського царя звелів бичувати Спасителя. Жорстокі воїни радо кинулися виконувати наказу Пилатового. Вони поспішили у великий сад, щоб знайти там різок, якими найдошкульніше можна б було катувати Христа. Тут погляд їхній упав на рівні гілочки верби, що гордо височіла серед інших дерев Пилатового саду. Воїни нарізали цілий пук тих гілок і зробили з них різки.

Але верба й не догадувалась, для чого беруть у неї гілки... Та раптом вона побачила, що воїни втягли в сад Сина Божого, зірвали з Нього одержу й прив'язали до стовпа. Гостро засвітіли в повітрі вербові різки. Й свята кров Спасителя бризнула на грішну землю.

Покірно, як ягнятко, терпів Ісус Христос всі муки катування. Але верба не витерпіла. Вона всіма своїми гілочками затремтіла від жалю й соро-

МОЯ ДОПОМОГА

Мама варить, мама шие,
Підмітає, посуд мие,
Наші ліжка застеляє,
І сестричку доглядає.

Я б поміг їй щось робити,
Так приходять завжди діти,
Кличуть гратися в саду...
Я не втерплю і піду.

К. Перелісна

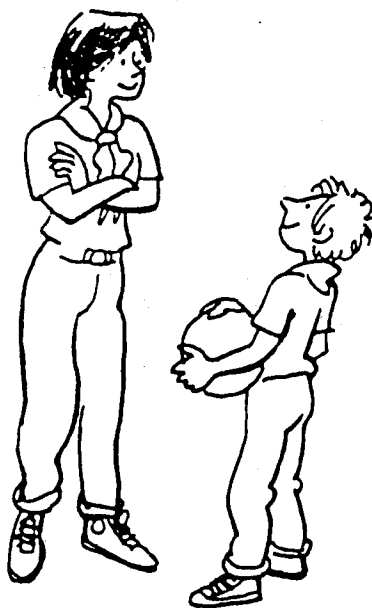
(„НАШЕ ЖИТТЯ”)

Марія ПОНОМАРЕНКО

ПОДАРУНОК МАМІ

Цілий вечір кошенятко
Плело кошук
Разом з татком.
Для матусі —
Киці
Дуже він згодиться.
Піде з ним до
Магазину,
Принесе гостинчик сину.

Житомир.

ХРИСТОС І ТЕРНИНА

(Побожний переказ)

Колись. давно тернина не цвіла. А про те, яким чином вона дійшла до цвіту, оповідає так побожний переказ:

Римські вояки на домагання жидів-фарисеїв зловили Ісуса і провадили звязаного на допит. Дорога вела з Оливного Городу неуправленим полем, де росла тернина.

І коли Ісус проходив біля одного куша, тернина під подувом вітру діткнулася Його одежі і боляче застогнала.

Почув Христос, Син Божий, цей стогін тернини, пристанув і промовив:

— Чого так важко зітхаєш колюча тернино?

— Жаль мені і соромно мені, Сину, Господній, що колючки мої ранитимуть Твоє Божественне чоло, бо з терня мого вороги вінець Тобі готують. Це діється проти моєї волі, отже я тому не винна.

Утішився Христос, що тернина Йому спочуває, і сказав:

— Так справді станеться, тернино! Та це воля Господня і вини твоєї в тому не буде. Голову Мою покалічить твоє терня, та вина і кара за те впаде на мучителів Моїх. Твоє милосердя надо Мною і твоє спочуття зо Мною видні Господеві. А твоя невинність буде засвідчена перед усім світом. На знак того, що ти невинна, ангели небесні шовесни обсіплють тебе білим цвітом, мов одягнуть тебе в ангельські сніжнобілі шати. І так буде всім, хто зо Мною спочуває.

І сказавши це, доторкнувся зв'язаний Христос куша і тернина покрилась рясним білим цвітом. І відтоді щороку цвіте тернина й пригадує світові про Христові муки і про свою невинність.

ГЕЙ, ВЕСНА!

Гей, весна, весна,
Мила, запашна!
Теплий дощик з неба впав,
Білий сніг еодою став —
Зашуміло, загуло
І річками потекло,
І уже травиця
На обніжку вється.
Гей, весна, весна,
Мила, запашна!

Взяв мітелку вітерець,
Позмітав хмарки геть,
Вийшло сонце золоте —
Все збудилось, все росте,
Оре плуг землюцю
Гід ячмінь, пшеницю.
Гей, весна, весна,
Мила, запашна!

Зодягнувся сірий лан
У зелений жупан,
Листом вкрилися гаї,
Заспівали солові,
Засміялись квіти,
Заспівали діти:

Гей, весна, весна,
Мила, запашна!

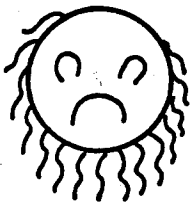
Р. Завадович

БУЗЬКИ

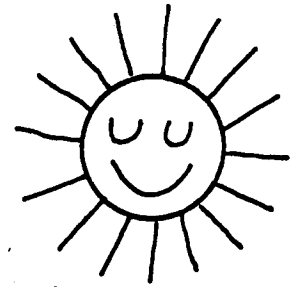
Прилетіли бузьки,
Сіли на stodолі,
І мостять гніздечко
У старому колі.
Кле-кле-кле-кле-кле!

Калатай нам бузьку
На нашій stodолі,
Пирогів дістанеш
Та із барабол.
Кле-кле-кле-кле-кле!

Орляча Розвага

(Автентично). На святкуванні 50-ліття Пластової станиці в Дітройті батько заспокоює непосидючого сінка: -Цить, Андрійку, зараз буде говорити Начальний Пластун!

Андрійко: -Який нечемний пластун?

Ж Ж Ж

Перед купіллю в таборі братчик питає:

-Хто з вас, новаки, уміє плавати?

-Я умію! Я умію!- загукали діти в один голос. Тільки Микола мовчав.

-А ти, Миколо, умієш плавати? - питається братчик.

-Не знаю.

-Як це не знаєш?

-Я ще ні разу не пробував.

„РІПКА”, ПО-СУЧАСНОМУ

(„Всесміх”)

Ж Ж Ж

Сестричка дає новачці загадки:

-Пара чорних, блискучих, під дверима стоять?

-Не знаю.

-Та це ж пара черевиків. А тепер тобі трудніша загадка: чотири чорних, блискучих біля дверей стоять.

-Незнаю.

-Ну що ж ти, Галю! Це ж дві пари черевиків! А ось тобі тяжке питання: живе в лісі, весь вкритий голками.

-Три пари черевиків?

ПОРАДИ МУДРОЇ СОРОКИ

Листи для Мудрої Сороки слати на адресу Редакції (див.: II стор. обкладинки) з допискою: „Для Сороки“.

ДОРОГА СОРОКО!

Як довго можуть діти оставатись у новацтві? **Зенко**

ДОРОГИЙ ЗЕНКУ!

Новацький вік – від 6 до 11 років життя. 12-літні не мають уже чого в новацтві шукати. Іхне місце – в УШЮ. **Сорока**

Ж Ж Ж

ДОРОГА СОРОКО!

Чи є приписана довжина спіднички при пластовому однострою? **Іванка**

ДОРОГА ІВАНКО!

Так. Довжина спіднички має бути між одною ширною долоні вище яблука коліна й одною шириною нижче його. **Сорока**

Ж Ж Ж

ДОРОГА СОРОКО!

Чи можна до програми вогника в таборі включити самодіяльну гру – інсценізацію казки „Гроші – смерть“? **Марічка**

ДОРОГА МАРІЧКО!

Ні, оскільки в цій казці дієві особи венвають один одного. Це невиховно й може спричинити психічні забурення, головню в молодших дітей. До тієї самої категорії належать теж подібні казки, як на пр. „Про безрүкү дівчинну“, де дієвій особі обрүвүють рүки. Не дивүйтеся, як діти бүдүть боятися вистүпати в інсценізації. **Сорока**

Ж Ж Ж

ДОРОГА СОРОКО!

Чомү в таборі не подають вареників? **Миколка**

ДОРОГИЙ МИКОЛКО!

Бо сестричкам не стає борошна. А ти привези ү табір мүкү, бүльбү, сир, цибулю, сметанү, капүстү, назбирай ү лісі афени, а тоді – го-го-го!! Побачиш!!! **Сорока**

Ж Ж Ж

З М І Є Т

ВІД РЕДАКЦІЇ.....	1
ДОКУМЕНТИ НАШИХ ДНІВ: Звіт з табору УПН „Княжі дзвони”.....	2
М҃ДРІСТЬ СІРИХ ОРЛІВ : Програмка новацького вогника	12
ЩО РОЗКАЖЕМО НОВАЦТВУ?	
Пригоди неслухняного Цвіркунчика – Олена Цегельська	18
Горда скрипка – Юрій Ярмиш.....	20
Казка про північну короливу і фіялку – С. О. Ольга Свідзинська	21
МАЙСТРУЄМО	
Ваза із вляшанки – Сестр. О. Андрійчук.....	24
Качка з каченятами - С. О. Денис Беднарський	25
Як рисувати вітрильник - С. О. Денис Беднарський	26
ДІТИ СПІВАЮТЬ	
Кукі, кукі – Н. Вахнянин.....	27
Пісенька про мідху – Л. Полтава, Л. Безкоровайний	28
Весна – О. Гайворонський	28
НОВАЦЬКИЙ ТАНОК	
Жучок.....	29
ІГРОВИЙ К҃ТОК – С. О. В'ячеслав Свєрдун	
Секретні рисунки	30
На сторожі.....	30
Скажи, пане.....	31
Пасти свинку.....	31
Так чи ні.....	31
САМОДІЯЛЬНА ГРА: Хоровий Джек.....	33
ІЗ ПРИРОДНИЧОГО ЗАПИСНИКА – С. О. Олена Пинзин	
Про що говорять назви місцевостей і річок	35
Цікаво знати	35
РОЗГАДАЙТЕ? - С. О. Юля Бурма	36
ПРИКАЗКИ.....	37
ВІСТІ З УКРАЇНИ	38
ВІСТІ ЗІ ЗСА	41
ВІСТІ З КАНАДИ.....	42
ВІСТІ З ПОЛЬЩІ.....	48
СІРІ ОРЛИ ПИШУТЬ.....	49
ЦІКАВЕ ЗВІДУЄІЬ	
Коли є твої іменини? - С. О. Надя Купинич.....	50
Плакуча верба.....	53
Моя допомога – К. Перелісна	53
Подарунок мамі – Марія Пономаренко	53
Христос і тернина	54
Гей, весна! – Р. Завадович	54
Бузьки.....	54
ОРАЯЧА РОЗВАГА.....	55
ПОРАДИ М҃ДРОЇ СОРОКИ	56

